

9

Hospitalizovaní pacienti
mohou volit ze tří menu

20

Marie Nakládalová: Pracovní
lékařství je rozsáhlý obor

26

Když škola léčí. Výuka dětí
v nemocnici je součástí léčby

DACHI DEVELOPER / PRODEJCE NABÍZÍ DEVELOPERSKÉ PROJEKTY

BYTY NA ŠIBENÍKU

Stavba zahájena

Ing. Lucie Bobková, tel.: 777 224 746

SLAVONÍNSKÉ ZAHRADY

Zahájen prodej 3. etapy

Lenka Nerušilová, tel.: 733 530 932

NOVÁ SLADOVNA

Prodej bytů v blízkosti centra

Mgr. Anna Opluštilová, tel.: 736 532 204

RD KŘELOV-BŘUCHOTÍN

Rodinné domy 7 min od Olomouce

Mgr. Anna Opluštilová, tel.: 736 532 204

ZLATÉ TERASY etapa B

Nové byty v blízkosti parku a centra

Ing. Lucie Bobková, tel.: 777 224 746

RD CHVÁLKOVICE

15 rodinných, dispozice 4/5+kk

Mgr. Anna Opluštilová, tel.: 736 532 204

Obsah čísla

[Aktuality](#) 4

[Z historie nemocnice](#) 10

[Téma](#) 12

[Příběhy se šťastným koncem](#) 16

[Technika ve službách medicíny](#) 20

[Rozhovor](#) 22

[Lidé v nemocnici](#) 26

[Píšete nám](#) 28

[Křížovka / Pro děti](#) 30

Vydává Fakultní nemocnice Olomouc, I. P. Pavlova 6, 775 20 Olomouc, IČO: 00098892. Registrační značka: MK ČR E 17254
Vychází čtyřikrát ročně. Toto číslo bylo vydáno 8. listopadu 2019.

Redakce: Adam Fritschler, Petr Bielez, FN Olomouc, I. P. Pavlova 6, 779 00 Olomouc tel.: (+420) 558 442 489, (+420) 734 180 876, e-mail: info@fnol.cz, web: www.fnol.cz
Grafické zpracování a fotografie (není-li uvedeno jinak): Dalibor Janeček, FN Olomouc
Foto na titulní straně: Nemocniční strava. Foto: Dalibor Janeček

Inzerce: Ing. Petr Hrabálek, tel.: (+420) 588 444 936, e-mail: petr.hrabalek@fnol.cz
Tisk: TISKÁRNA K-TISK s.r.o.
Tisková forma na recyklovaném papíru.

Úvodní slovo

Vážení čtenáři,
stejně jako v každé velké organizaci, tak i ve Fakultní nemocnici Olomouc s jejími více než čtyřmi tisíci zaměstnanci a bezmála sedmdesátkou samostatných pracovišť si každoročně připomínáme řadu výročí a jubileí. Jedno z těch letošních však nad těmi ostatními ční přece jen ještě o něco více.

Sto dvacet let od svého vzniku, které si letos připomíná Porodnicko-gynekologická klinika, řadí toto špičkové pracoviště k nejstarším svého druhu vůbec. Mezi zdravotnickými obory má navíc porodnictví jednu neoddiskutovatelnou výhodu: svou roli při vzniku nového života je drtivou většinou z nás vnímáno velmi pozitivně. Svědčí o tom řada děkovných zpráv, které olomoucké porodnici přicházejí prakticky denně od vděčných rodičů, prarodičů i dalších příbuzných a blízkých zde narozených miminek. Právě 120. výročí Porodnicko-gynekologické kliniky FN Olomouc je věnován v novém vydání našeho časopisu NemMAGAZÍN, které právě držíte v rukou, značný a zasloužený prostor. Dozvíte se v něm mimo jiné i to, že tuto kliniku netvoří jen již zmíněná porodnice, ale také další důležitá a špičkově fungující pracoviště.

Přeji vám, aby vaše návštěvy Fakultní nemocnice Olomouc byly spojeny vždy pokud možno s pozitivními vjemy. Ať už je to dáno narozením dítěte, nebo třeba zbavením se neduhů a uzdravením. Za všechny naše zaměstnance vám slibuji, že pro to uděláme vždy maximum.

Roman Havlík
ředitel Fakultní nemocnice Olomouc

Jonáš a Anička pomáhají i na Oddělení NIP / DIOP

Jmenují se Jonáš a Anička. Jsou to kocour britské modré kočky a fenka bernského salašnického psa. Pomáhají pacientům FN Olomouc. Pomáhají už tím, že jsou v jejich blízkosti. Jonáš a Aničku vodí už déle než rok a půl na Oddělení geriatricke a na Oddělení NIP / DIOP (Následné intenzivní péče a Dlouhodobé intenzivní ošetrovatelské péče) Jana Dohnalová ze šternberského spolku Aura Canis.

Renomovaná odbornice pracuje kromě Jonáše a Aničky ještě s fenkou Haničkou a kocourem Avatarem. „Pejsci a kočky oproti nám nebývají zatíženi stresem a starostmi, proto jsou schopni předat pozitivní energii klientům - a to léčí,“ konstatuje Jana Dohnalová. Při pohledu na pacienty Oddělení NIP / DIOP, které kontakt se zvířetem náhle rozjasní a přiměje ke komunikaci, je zřejmé, že to tak je. „Po roce a půl můžeme, myslím, konstatovat, že tato terapie se osvědčila,“ konstatuje Mgr. Petra Stejskalová z Odboru hlavní sestry FN Olomouc.

Profesor Ehrmann převzal Zlatou Medaili J. E. Purkyně

Nejvyšší možné ocenění od České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně (ČLS JEP) se 8. října 2019 dostalo prof. MUDr. Jiřímu Ehrmannovi, CSc. z II. interní kliniky - gastroenterologické a geriatricke FN Olomouc. Emeritní přednosta kliniky obdržel v Senátu Parlamentu ČR Zlatou medaili Jana Evangelisty Purkyně.

„Cenu považuji za nejvyšší odborné vyznamenání, jakého jsem mohl dosáhnout, a zároveň za vrchol své pracovní a vědecké kariéry. Měl jsem v těch chvílích pocit hrdosti za město Olomouc, naši kliniku, celou fakultní nemocnici a Lékařskou fakultu Univerzity Palackého,“ vyznal se profesor Jiří Ehrmann, jenž už dříve obdržel od České lékařské společnosti čestnou medaili a cenu za publikované práce.

Profesor Ehrmann je předním českým internistou, gastroenterologem a hepatologem. Jeho kariéra je spojena s II. interní klinikou - gastroenterologickou a geriatrickou FN Olomouc, kde pracuje od roku 1968. V letech 1998 až 2005 zastával funkci přednosta tohoto pracoviště. :

Noc vědců přilákala stovky návštěvníků

Na 450 návštěvníků využilo 27. září nabídky Fakultní nemocnice Olomouc a v rámci Noci vědců si prohlédlo šest jejich pracovišť. Kromě tradičních prohlídek Transfuzního oddělení, potrubiční pošty nebo fortu Tafelberg se zájemci letos poprvé mohli podívat do zákulisí Centra asistované reprodukce a vyzkoušet moderní přístroje na Oddělení rehabilitace. Do budoucnosti medicíny pak měli možnost nahlédnout díky prezentaci Národního telemedicinského centra. „Zájem o prohlídky byl opět obrovský a v příštím roce se do Noci vědců jistě zapojíme znovu. Musíme poděkovat návštěvníkům i všem zaměstnancům nemocnice, kteří se vedle svých pracovních povinností ujali průvodcovské role,“ uvedla vedoucí Odboru marketingu FN Olomouc Ing. Veronika Jeřábková.

U zubařů bydlí víly

Od čekárny u dětského zubního lékaře by asi nikdo nečekal, že bude místem radosti. Obvykle je vidět holčičky a kluky obávající se, co je v ordinaci čeká. Na Klinice zubního lékařství FN Olomouc se tyto obavy pokoušejí zmírnit. V čekárně se objevila dvířka pro víly, která mají malým dětem pomoci zbavit se stresu, odvést jejich myšlenky hrou a navodit pocit domácího bezpečí.

S nápadem přišla MUDr. Eva Míšová, Ph.D. a získala pro něj i vedení kliniky. Proč ale zrovna dveře pro víly? „Mám čtyřletou dcerku, která nechtěla spát v novém pokojíku. Pak jsem objevila na internetu obchůdek Dveře pro víly. Dcerce jsme řekli, že když se v pokojíčku vyspí, ráno najde u dvířek dárek od víly. A zabralo to,“ usmívá se Eva Míšová. Když to pomohlo doma, proč by to nepomohlo i dětem na klinice, řekla si zubní lékařka.

Oslovila proto majitelku obchůdku, paní Daru. „A ta se zachovala fantasticky. Věnovala nám nejen dvířka, ale taky doplňky,“ říká MUDr. Míšová a nadšeně vybaluje miniaturní koloběžku, košík, koníka, holínky i sáňky nebo vílí třpyt. Dvířka jsou na oddělení několik týdnů a reakce dětí i rodičů jsou nadšené. „Věřím, že se nám podaří pořídit ještě dvířka do našich ordinací. Budu moc ráda, když se nám tak povede utišit dětský pláč,“ přeje si lékařka.

Fotografie z urgentu vystaveny v Praze

Tři desítky fotografií, které pořídil světznámý fotograf Jindřich Štreit za běžného provozu Oddělení urgentního příjmu Fakultní nemocnice Olomouc, byly takřka měsíc vystaveny na Ministerstvu zdravotnictví České republiky. Fotografie, které ukazují, jak oddělení funguje, co všechno urgentní medicína obnáší a jak je práce na URGENTu náročná, byly k vidění ve foyeru budovy na Palackého náměstí v Praze. V polovině října se pak na tři dny přestěhovaly na Evropský kongres urgentní medicíny (EUSEM), který se konal v pražském Kongresovém centru. Fotografie vznikly při příležitosti Mezinárodního dne urgentní medicíny, který připadá na 27. května. Fakultní nemocnice Olomouc chtěla formou syrového dokumentu nechat veřejnost nahlédnout za pomyslnou zástěnu Oddělení urgentního příjmu. foto: Jana Šeblová

Soutěž o titul Sestra sympatie pojeďnácté

Zviditelnění náročné a záslužné práce všeobecných sester a poděkování za ni. To jsou hlavní cíle soutěže Sestra sympatie, v níž se za významného přispění veřejnosti vybírá výjimečná sestřička pracující v některé z nemocnic v České republice. V srpnu odstartoval již 11. ročník soutěže spuštěním registrace. Fakultní nemocnice Olomouc má přitom na co navazovat, neboť v minulém ročníku se finále v paláci Žofín zúčastnily hned dvě sestřičky - Marie Růžičková z III. interní kliniky a Naďa Sléřová z I. chirurgické kliniky.

Obě dámy se shodují, že účast na pražském finálovém večeru byla velký zážitek. „Budu na to vzpomínat. Měly jsme úžasnou péči,“ usmívá se Marie Růžičková. Soutěžící podle ní měly i dostatek času si popovídat. „Holky byly moc příjemné, dozvěděla jsem se spoustu zajímavých věcí,“ dodává. Naďa Sléřová získala novou zkušenost a přátele. „Byly to krásné dva dny. Je to jedinečná příležitost zažít něco jiného, co v běžném životě člověk nemá možnost zažít,“ shrnuje sestřička.

K zařazení do soutěže stačí zaregistrovat kandidátku na webu www.sestrasympatie.cz. O postupu do semifinále bude rozhodovat veřejnost zasíláním SMS zpráv od 1. 11. do 2. 12. 2019. Obdobně se bude vybírat finálová dvádnáctka, a to od 2. 1. do 24. 2. 2020. Sestra sympatie pak bude zvolena 27. 3. 2020 v paláci Žofín v Praze.

Krůtí kapsa patří mezi tři nejlepší jídla v ČR

Jeden ze tří nejlepších racionálních pokrmů připravovaných v provozech společného stravování v České republice můžete ochutnat ve FN Olomouc. Rozhodlo se o tom při srpnovém finále soutěže Nejlepší kuchař roku 2019 ve společném stravování, kterou pořádala Asociace kuchařů a cukrářů ČR. Krůtí kapsu se špenátem, mozarellaou a celozrnným kuskusem, kterou nachystala kuchařka Zuzana Venská, porota přiřkla bronz. „Jsem moc ráda, že jim náš recept chutnal. Jedna porotkyně mě moc potěšila, protože řekla, že by si přála, aby se tak vařilo ve všech nemocnicích,“ usmívá se spokojená kuchařka.

Modrý hroch naděloval

Už dvanáctým rokem pořádá Nadační fond Modrý hroch benefiční golfové turnaje, jejichž výtěžek pomáhá malým pacientům dětských chirurgických oddělení. Vloni se akce Charity Golf Modrý hroch poprvé uskutečnila také v Olomouci a vybralo se při ní 150 tisíc korun. Letos to bylo dokonce už 254 tisíc. Nástroje pořízené z výtěžku loňského turnaje i symbolický šek z toho letošního předaly zástupkyně nadace dětskému chirurgickému oddělení Fakultní nemocnice Olomouc.

Peníze, které Modrý hroch nashromáždil vloni, posloužily k zakoupení šetrnějšího instrumentária pro nápravu vpáčeného hrudníku dětí miniinvasivním postupem. „Dříve se používala otevřená metoda, při níž se protínala žebra a přidávaly se dlahy. Byla to náročná a krvavá operace. S novým instrumentáři se drobnými vpichy zavádí do těla nástroj podobný pružině. Ten se opírá o žebra a mechanicky pomáhá postupnému roztahování hrudního koše,“ vysvětluje přednosta I. chirurgické kliniky FN Olomouc prof. MUDr. Čestmír Neoral, CSc.

Nové nástroje doputovaly na dětskou chirurgii ve stejný den jako nový šek na 254 tisíc korun. „Jde o výtěžek z letošního turnaje, ze startovního, tomboly a příspěvků sponzorů,“ popisuje ředitelka Nadačního fondu Modrý hroch Mgr. Monika Chasáková. Také letošní dar Nadačního fondu Modrý hroch poputuje na vybavení dětské chirurgie.

Ortopedové testují nový zákrovový sál

Výrazné zkrácení čekacích dob, uvolnění kapacity operačních sálů, zvýšení komfortu a kvality poskytované péče. Jednoznačně pozitivní zkušenosti přinesl Ortopedické klinice FN Olomouc dosavadní pilotní provoz zákrovového sálu, který vznikl rekonstrukcí prostor v prvním nadzemním podlaží budovy a k ortopedickým výkonům slouží od začátku září.

„Nyní zákrovový sál využíváme k výkonům prováděným v lokální anestezii na ruce a na noze. Chceme zde ale provádět i výkony v celkové anestezii, například jednoduché artroskopie kloubů, repozice zlomenin nebo luxací, rozsáhlejší převazy operačních ran, ošetřování infikovaných ran a defektů nebo sádrování a výměny složitějších sáder u nespolupracujících pacientů či dětí,“ přibližuje plány přednosta Ortopedické kliniky FN Olomouc prof. MUDr. Jiří Gallo, Ph.D.

V pilotním provozu se v zákrovovém sálu uskuteční až osm výkonů denně. To představuje podstatné ulehčení pro velmi vytížené operační sály. „O naše služby je velký zájem, nestačíme pokrýt poptávku. Možnost přesunout některé operace do zákrovového sálu vnímáme jako velký počin směrem k pacientům,“ zdůrazňuje profesor Gallo. Otevření nového pracoviště se okamžitě projevilo ve zkrácení čekací doby na lokální výkony.

Oddělení šestinedělí má nové koupelny

Moderní sanitární zařízení mohou využívat maminky v pěti pokojích na Oddělení šestinedělí Porodnicko-gynekologické kliniky FN Olomouc. Rekonstrukce koupelen, toalet a instalace vzduchotechniky stála zhruba 1,9 milionu korun bez DPH. „Tak rozsáhlé úpravy ovlivňují provoz oddělení a snižují komfort maminek a novorozenců. Všem se za to omlouváme, ale věříme, že nám odpustí, neboť cílem bylo, aby se u nás rodičky s dětmi cítily lépe. Naše omluva směřuje i k pacientkám na Oddělení gynekologie, protože rekonstrukce narušovala i jejich klid a pohodlí,“ zdůrazňuje přednosta kliniky prof. MUDr. Radovan Pilka, Ph.D. Poděkování za zvýšené pracovní úsilí a trpělivost si podle něj zaslouží i personál kliniky, který musel pracovat v nelehkých podmínkách.

Oddělení rehabilitace darovalo krev skupinově

První skupinový odběr zaměstnanců některého z pracovišť Fakultní nemocnice Olomouc zaznamenali v září na tamním Transfuzním oddělení. K odběru přišlo čtrnáct fyzioterapeutů Oddělení rehabilitace. Přestože k samotnému odběru krve pustili lékaři jen část z nich, nijak to nenarušilo pospolitou pozitivní atmosféru a téměř teambuildingový charakter akce.

„S Transfuzním oddělením vlastně sousedíme, protože v suterénu stejné budovy je naše ambulance. Takže každý den chodíme kolem dárců do práce a pohled na ně je pro nás němou výčitkou, protože ačkoliv jsme zaměstnanci nemocnice a víme, že krev hraje při záchraně lidských životů naprosto zásadní roli, darovat krev jsme ještě nebyli. A protože jsme dobrá parta a společně jde všechno líp, řekli jsme si, že jdeme do toho,“ vysvětluje vedoucí fyzioterapeut Oddělení rehabilitace FN Olomouc Mgr. Jiří Stacho. „Rehabilitace byla vůbec prvním oddělením, které jsme mohli přivítat při skupinovém odběru. Zaměstnanci nemocnice jsou častými dárci, ale chodí jednotlivě nebo v malých skupinkách. A samozřejmě bychom byli nadšení, kdyby se pro skupinový odběr dali dohromady i na jiných klinikách a odděleních,“ přeje si vrchní sestra Transfuzního oddělení Michaela Fedorco, DiS.

Crosspoint TOBĚ pomáhá dětským pacientům

Již třetím rokem spolupracuje s Dětskou klinikou FN Olomouc nezisková organizace Crosspoint Olomouc. Za tu dobu se jí podařilo vybrat značné množství prostředků na zakoupení přístrojů, které pomáhají poskytovat vysoce specializovanou péči. Jednou z cest, jak se může zapojit i veřejnost, je charitativní konto Crosspoint TOBĚ.

Konto je určeno pacientům trpícím cystickou fibrózou či jiným respiračním onemocněním. Tento projekt si klade za cíl pomáhat rodinám zasaženým závažnou nemocí jejich blízkých, když se ocitnou ve finanční tísní a potřebují podpořit například při nákupu pomůcek pro nemocné dítě. Zájemci, kteří by chtěli přispět, tak mohou učinit prostřednictvím dárcovského konta 286296947/0300. Veškeré informace jsou dostupné na webu www.crosspoint-olomouc.cz.

Maličká miminka se setkala již počtvrté

Již čtvrté Setkání maličkých miminek se uskutečnilo 22. září v Pevnosti poznání. Akce pořádaná Novorozeneckým oddělením FN Olomouc úspěšně rozvíjí myšlenku společného setkávání zdravotnického personálu s dětmi, které přišly na svět předčasně a strávily po porodu řadu týdnů i měsíců v inkubátoru, a také s jejich rodiči a sourozenci. Věk dětí, které se v Pevnosti poznání potkávají, se pohyboval od několika měsíců až po náctileté. „Rodiče se při těchto setkáních dělí o své zkušenosti, sestry a lékaři zase mají příležitost sledovat, jak se maličká miminka s těžkým startem do života vypořádala, a dnes jsou z nich veselá a krásná děti, které se v mnohém neliší od svých vrstevníků,“ vysvětluje primář Novorozeneckého oddělení MUDr. Lumír Kantor, Ph.D. motiv k uspořádání setkání.

Paliativní tým pomůže pacientům se závažným onemocněním

Svůj vlastní paliativní tým zřídila Fakultní nemocnice Olomouc. Stalo se tak díky projektu s názvem „Podpora paliativní péče - zvýšení dostupnosti zdravotních služeb v oblasti paliativní péče v nemocnicích akutní a následné péče“. Realizuje jej Ministerstvo zdravotnictví ČR v rámci Operačního programu Zaměstnanost financovaného z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu a olomoucká fakultní nemocnice je jedním ze sedmi zdravotnických zařízení, které byly zařazeny do pilotní fáze projektu. Paliativní tým pomáhá v těžké životní situaci pacientům, kteří trpí závažným, život ohrožujícím onemocněním.

Pilotní provoz na zvýšení dostupnosti paliativní péče bude ve FN Olomouc probíhat po dobu 21 měsíců. Spočívá v zavedení konziliárního týmu paliativní péče složeného z lékařů, sester, psychologů, sociálních pracovníků a dalších odborníků; tým je doplněn o duchovního a povinně rovněž o pracovníka pro sběr dat. Cílovou skupinou projektu jsou pacienti se závažným onemocněním v kterékoli jeho fázi, pomoc týmu je směřována také na jejich rodinné příslušníky, blízké a pečující. Osobní náklady členů týmu pokryje dotace ve výši zhruba 4,9 milionu korun.

„Paliativní péče je důležitou součástí zdravotního systému, proto se snažíme ji u nás maximálně rozvíjet. Věřím, že se nám ji tímto projektem podaří v nemocnicích standardizovat. Projekt zároveň ověří, zda je existence paliativních týmů efektivní a jak se odrazí v datech o nákladovosti a kvalitě péče,“ říká ministr zdravotnictví Adam Vojtěch.

Vedoucí lékařkou olomouckého týmu je MUDr. Hana Kalábová, Ph.D. z Onkologické kliniky. „V nemocnici je celá řada pacientů, u nichž vzhledem k jejich zdravotnímu stavu nastává otázka, zda další snaha o léčbu nepůsobí více škody než užítku. Jsou to typicky někteří onkologičtí pacienti s onemocněním v pokročilém či konečném stadiu. Dalšími takovými diagnózami jsou například srdeční selhání, chronická bronchitida, jaterní onemocnění či některé neurologické diagnózy,“ zmiňuje MUDr. Kalábová.

Podle jejího kolegy, lékaře Novorozeneckého oddělení a Dětské kliniky FN Olomouc MUDr. Jana Hála, Ph.D. je hlavním úkolem paliativního týmu koordinace další péče o pacienta včetně komunikace s ním. „Ptáme se jej, co by si on sám přál, co je pro něj důležité, zjistíme ve spolupráci s ošetřujícím týmem všechny dostupné možnosti. Na tomto základě je možné stanovit plán další péče: dohodnout její rozsah a také kde a jak může probíhat. Může si přát být doma či v jiném zařízení, případně může mít jiná přání a potřeby. Součástí paliativní péče je snaha o řešení nepříjemných příznaků doprovázející onemocnění - bolesti, nevolnosti apod. Důležitá je i komunikace s rodinou a sjednocení názorů na to, jaký bude další postup. Každopádně je třeba zmínit, že pacient nadále zůstává v péči svého ošetřujícího lékaře, jenž by jako první měl kontaktovat paliativní tým,“ vysvětluje MUDr. Hálek.

Tým paliativní péče pracuje od června a za tři měsíce mohl pomoci zhruba šedesáti pacientům. „Spolupracovali

jsme s kolegy z různých pracovišť nemocnice, například z Onkologické kliniky, Dětské kliniky, Porodnicko-gynekologické kliniky, chirurgických a interních klinik, Oddělení geriatry nebo jednotky Dlouhodobé intenzivní ošetrovatelské péče,“ uvádí MUDr. Hana Kalábová, Ph.D. „Jsme multidisciplinární tým, takže nabízíme široké spektrum možnosti pomoci. Spolupráci s ošetřujícími lékaři pacientů zatím vnímám velmi kladně. Rovněž komunikace s pacienty a jejich příbuznými jsou většinou v příjemné a přátelské atmosféře, i když velmi často otevíráme těžká témata a někdy je to první otevřený rozhovor o závažnosti situace nejen pro pacienta, ale pro celou rodinu,“ dodává.

Paliativní tým nemá pomoci jen pacientům a jejich blízkým, ale také usnadnit práci ošetřujícímu personálu, který všechny tyto činnosti již nyní vykonává. K dispozici má svou vlastní místnost v budově Oddělení alergologie a klinické imunologie, kde se schází jednou týdně k administrativní poradě. Samotná činnost týmu je vykonávána na zdravotnickém pracovišti, kde se pacient nachází. Ošetřující personál kontaktuje tým prostřednictvím telefonní linky 588 445 407 v pracovní dny od 8 do 15 hodin. Na tomto čísle může tým kontaktovat kdokoli, stejně jako na mailové adrese paliativni@fnol.cz. „Chtěl bych pochválit ministerstvo, protože se jedná opravdu o smysluplný projekt, který, jak pevně věřím, pomůže nastartovat odpovídající paliativní péči,“ uzavírá MUDr. Jan Hálek, Ph.D.

Výběr jako v restauraci. Hospitalizovaní pacienti mohou volit ze tří menu

Krůtí kapsa se špenátem, pečený pstruh sypaný mandlemi či tofu na zelenině. Například takový výběr obědového menu měli v jedno zářijové úterý pacienti hospitalizovaní ve Fakultní nemocnici Olomouc, jejichž zdravotní stav umožňuje podávat jim běžné pokrmy bez zvláštních dietních omezení. Největší zdravotnické zařízení na střední Moravě totiž spustilo hlavní část první etapy projektu Nemocniční strava, který spočívá v podávání pestřejšího, kvalitnějšího a také zdravějšího jídla pro pacienty upoutané na lůžku. A možnost výběru ze tří obědových nabídek v nedietním režimu je jedním z pilířů tohoto projektu pod záštitou ministra zdravotnictví.

Projekt Nemocniční strava se ve své první etapě zaměřuje na zkvalitnění pokrmů podávaných hospitalizovaným pacientům a zároveň na zvýšení úrovně služeb souvisejících s jejich stravováním. „Pocit ze samotného pobytu v nemocnici včetně kvalitní stravy zcela jistě spolurozhoduje o výsledcích léčby. Naším pacientům chceme poskytovat co nejvyšší kvalitu péče a oblast stravování k tomu nepochybně patří,“ říká vedoucí projektu a ředitel FN Olomouc prof. MUDr. Roman Havlík, Ph.D.

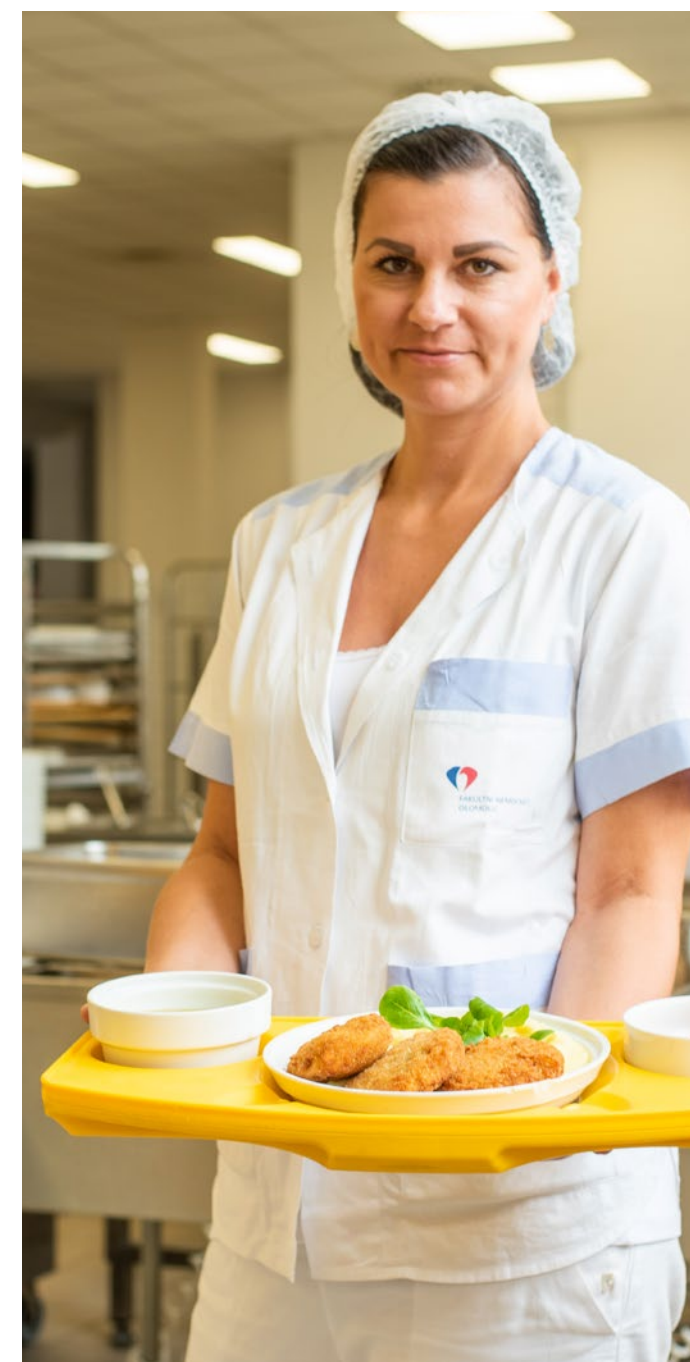
Od začátku září si tak všichni hospitalizovaní pacienti na lůžkových odděleních i dospělí doprovázející dětské pacienty mohou prostřednictvím webové aplikace vybírat ze tří možností, co si dají k obědu. Zájemci se mohou do webové aplikace na adrese strava.fnol.cz přihlásit na notebooku, tabletu, chytrém telefonu nebo na prezentačním místě, jimiž budou některá oddělení vybavena. Aplikace je dostupná nepřetržitě, změnit výběr je však možné vždy jen den dopředu v určených hodinách.

Podle hlavní sestry Fakultní nemocnice Olomouc Ing. Bc. Andrey Drobiličové je strava jednou z oblastí, kterou pacienti nemocnicím doporučují změnit. „Spokojenost se stravou v rámci loňské ankety Nemocnice roku potvrdilo 51,6 procenta dotázaných pacientů. Na výsledky ankety reagujeme projektem zaměřeným na zvýšení kvality nemocniční stravy. Výběr ze tří alternativ nabízí vždy jedno vegetariánské jídlo bez masa a další dvě vycházející z odborných doporučení pro racionální výživu. Jedno racionální menu striktněji respektuje zdravější výběr potravin s preferencí například celozrnných surovin, cereálií, ryb, luštěnin, zeleniny, ovoce a bez smažených pokrmů, zahušťování bílou moukou, uzenin a s omezením červených mas. Druhé racionální menu představuje spíše tradičtější českou kuchyni s lehčím ozdravením receptur,“ popisuje hlavní sestra FN Olomouc.

Samotnému spuštění aplikace předcházela řada zásadních provozních a technických změn. „Mezi nejvýznamnější patří zařazení nových receptur do jídelníčku pacientů, přechod na objednávání stravy na jméno pacienta, úprava systému označování tabletů jednorázovými štítky nebo vývoj webové aplikace. Všechny tyto kroky, za jejichž úspěšné zvládnutí je třeba poděkovat kuchařům, nutričním terapeutkám a IT technikům, byly nezbytné, přestože

navenek nejsou příliš viditelné,“ zdůrazňuje vedoucí Oddělení léčebné výživy Mgr. Marie Kohutová, DiS. Za několik týdnů fungování aplikace činil průměrný věk uživatelů 38 let, nejmladšímu bylo 15 a nejstaršímu pak 80 let. „Daleko častěji si pacienti volí alternativu diety 3FIT oproti racionální stravě bez masa pod označením 3VEG,“ dodává.

Projekt Nemocniční strava vznikl z podnětu specialistky na zdravotní prevenci a výživu PharmDr. Margit Slimákové a think-tanku Globopol. Záštitu nad ním převzal ministr zdravotnictví Mgr. et Mgr. Adam Vojtěch, MHA, garanci poskytl Sekce nutričních terapeutů České asociace sester a jako první se do jeho realizace pustila FN Olomouc.

Nemocnice si vyráběla vlastní šunku a pro broskve se jezdilo do Průšánek

Jako první nemocnice v České republice nabízíme pacientům v nedietním režimu možnost vybrat si, co si dají následující den k obědu. Při příležitosti zapojení FN Olomouc do projektu Nemocniční strava jsme se rozhodli alespoň telegraficky připomenout historii našeho stravovacího provozu. Nemocniční archiv bohužel nenabízí dokumenty o stravování v dobách vzniku někdejších Zemských ústavů na konci 19. století, ale k dispozici jsou alespoň fotografie z konce 60. let. O krátké shrnutí zásadních událostí a vzpomínek pamětníků jsme požádali vedoucí Provozu stravování Bc. Ivanu Benešovou, DiS.

Fakultní nemocnice měla vždy vlastní kuchyni. Ověřitelné informace však sahají do 60. let minulého století, kdy kuchyně zajišťovala stravu pro pacienty a zaměstnance v rozsahu 500 až 600 porcí jídel denně včetně teplých večeří. Podrobnější údaje jsou k dispozici až z přelomu 80. a 90. let, kdy v nemocnici fungovala hlavní kuchyně a druhá menší kuchyně v suterénu Dětské kliniky. Zde se vařilo zhruba 250 – 300 porcí pro pacienty dětské kliniky, ortopedie, zubní kliniky a kožní kliniky. Pracovalo zde deset zaměstnanců a k tomu dvě nutriční terapeutky a dvě skladnice. Na hlavní kuchyni se tehdy vařilo maximálně do 1000 porcí a pracovalo zde zhruba 70 zaměstnanců.

V 90. letech se přímo v nemocnici vyráběla vlastní šunka pro pacienty, v kotlích se připravoval černý čaj nebo klasická bílá káva z melty, která se přecedila a rozlévala do konviček. Samotná varna disponovala deseti varnými kotli o objemu 100 litrů, měla vlastní udrnu, pekařský kout, kde se chystaly moučníky pro odpolední svačinky (např. závin, piškot s ovocem, makovec). Stravovací provoz si tehdy zajišťoval i výrobu kompotů nebo houskových a bramborových knedlíků. V létě se jezdilo nákladním autem do Průšánek do sadu pro broskve, které pak zaměstnanci zavařovali na zimu. V této době provoz zajišťoval i teplé večeře pro pacienty, vše se rozváželo na kliniky ve várnících, ze kterých pak personál na oddělení rozdělával

Bc. Ivana Benešová, DiS.,
vedoucí Provozu
stravování FN Olomouc

Nemocniční kuchyně na konci 60. let. K dobovým zvyklostem patřily také výstavy zaměřené na zdravou výživu.
Foto: 5x archiv FN Olomouc

stravu pro pacienty či zaměstnance ve svých kuchyňkách.

Zlom nastal 5. listopadu 1998, kdy se po rekonstrukci otevřel stravovací provoz jako celek. V suterénu vznikly skladovací prostory a zázemí, produkční část varny se zrcadlově obrátila a na místě bývalé varny vyrostlo komplexní vybavení tabletového systému a mycí centrum s navazující drtičkou biologického odpadu. Klasické varné kotle zčásti nahradily konvektomaty, fritézy a elektrické pánve. Strávníci mohli využívat bezstravenkový objednávkový systém. V prvním patře vznikla nová jídelna s kapacitou 300 míst, barem, kuřáckou terasou se zahradním nábytkem a doplňkovým prodejem ve snack-baru. Pro zaměstnance tehdy stravovací provoz připravoval cca 1300 porcí obědů denně.

Vařilo se jedno základní menu bez omezení a dvě diety - žlučnicková a diabetická. Odběratelem stravy byla i záchranná služba a letecká záchranná služba. Pro pacienty se expedovalo 800 porcí denně.

Dalším mezníkem je rok 2000, kdy bylo zrušeno pracoviště na dětské klinice a zaměstnanci převedeni do hlavní kuchyně. Upustilo se od teplých večeří a byly zrušeny odpolední směny pro zaměstnance. Z původních 105 zaměstnanců bylo 20 propuštěno. V tomto roce se připravovaly necelé dva tisíce obědů pro zaměstnance a cizí strávníky, pacientům se distribuovalo lehce přes 800 porcí denně.

V roce 2011 došlo k obměně tabletového systému. Díky evropským dotacím nemocnice pořídila tablety s aktivním ohřevem, které pomohou zabezpečit

odpovídající teplotu podávané stravy. Transportními vozíky s aktivním ohřevem jsme tehdy disponovali jako jediná nemocnice v ČR. Počet expedované stravy se zvýšil na 850 tabletů pro pacienty a 500 tabletů pro zaměstnance. V jídelně se vydávalo v průměru 1500 jídel denně.

Zásadním mezníkem je nedávná rekonstrukce jídelny v roce 2017. Za necelé čtyři měsíce se podařilo přestavět předsálí jídelny, výdejní část i samotnou jídelnu. Úpravy si vyžádaly 35 milionů korun. Ve stejném roce stravovací provoz poprvé nabídl chlazenou stravu pro zaměstnance na noční směně.

Aktuálně se snažíme sladit pokrytí potřeb všech strávníků a provozních kapacit. Poskytované služby se rozšiřují, počet patientské stravy lehce převyšuje dříve

nedosažitelnou tisícovku. Zaměstnancům se v nejsilnějších dnech v jídelně vydává až tři tisíce obědů. Tržba v kantýně se pohybuje v rozmezí 400 – 500 tisíc korun měsíčně. Zajišťujeme i drobný catering pro akce pořádané nemocnicí. Přestože připravujeme každodenně nejvíce porcí stravy v historii, počet zaměstnanců se od roku 2000 téměř nezměnil - 5 skladnic, 3 řezníky, 10 závozníků, 5 referentek, 23 kuchařů a 39 pomocných kuchařů a kuchařek zajišťuje nepřetržitý režim stravovacího provozu, který zahrnuje příjem potravin a surovin, jejich uskladnění, přípravu a tepelnou úpravu stravy v dietním i nedietním režimu, náročnou distribuci na 73 oddělení v nemocnici a samotný výdej na jídelně sedm dní v týdnu, 365 dní v roce.

Bc. Ivana Benešová, DiS.
vedoucí Provozu stravování

Porodnicko-gynekologická klinika komplexně pečuje o ženu a dítě 120 let

Plných 120 let své existence si v letošním roce připomíná Porodnicko-gynekologická klinika Fakultní nemocnice Olomouc. Ta funguje ve stejné budově nepřetržitě od prosince roku 1899. „Otevření porodnice tehdy představovalo zhmotnění celé roky trvajících snah o institucionalizaci a sjednocení dosud roztržité péče o matky a děti v Olomouci,“ říká přednosta Porodnicko-gynekologické kliniky Fakultní nemocnice Olomouc prof. MUDr. Radovan Pilka, Ph.D. „V té době se odehrávalo 90 procent porodů v domácnostech, regionální nemocnice nesměly podle dobových předpisů rodičky přijímat a v souvis-

losti s porodem umíralo v českých zemích ročně až pět set žen. Na Moravě tak na přelomu století existovaly porodnice, jež byly zaměřené i na gynekologii, pouze v Olomouci a Brně. Do té naší byla přesunuta také výuka porodních babiček a současně došlo k vybudování neonatologického oddělení z původního nalezince,“ dodává profesor Pilka.

V čele Porodnicko-gynekologického oddělení a od roku 1946 Porodnicko-gynekologické kliniky stála celá řada významných osobností, které se zapsaly do historie české gynekologie a porodnictví. „Ošetřeny zde byly statisíce žen, narodily se zde stovky tisíc

dětí, na svůj odborný život se zde připravovaly generace mediků a porodních asistentek. Svou profesní kariéru zde prožily stovky lékařů, zdravotních sester a dalšího zdravotnického personálu. V současné době se klinika řadí ke špičkovým pracovištím v České republice a v některých oblastech dosahuje díky svému vybavení a kvalitnímu personálu světové úrovně,“ zdůrazňuje přednosta Radovan Pilka.

Zásadní předností Porodnicko-gynekologické kliniky je komplexní rozsah péče o ženu a dítě. Při příležitosti kulatého výročí vzniku bychom vám rádi jednotlivé dílky této skládky představili.

Centrum asistované reprodukce patří mezi tradiční centra pro léčbu neplodnosti. Jeho historie sahá do padesátých let minulého století, kdy vedle brněnského a pražského centra provádí v té době experimentální metody asistované reprodukce. Jako druhému centru u nás se podařilo v roce 1984 dosáhnout těhotenství a porodu metodou gametointrafallopian transferu (GIFT).

Provádí kompletní diagnostiku a léčbu metodami asistované reprodukce včetně preimplantačních genetických vyšetření, dárcovství gamet, součástí péče je onkofertilní program a péče o ženy s endometriozou. Počtem monitorovaných cyklů okolo 600 ročně patří mezi středně velká centra. Úspěšností se řadí do nadprůměru celorepublikových výsledků.

Vedoucí lékař: MUDr. Jan Vodička

Centrum fetální medicíny je specializované pracoviště, které se podílí ve spolupráci s registrujícími gynekology a porodnicí na zajištění komplexní péče o těhotné ženy. Provádí specializované screeningové zdravotní služby, konkrétně kombinovaný screening v prvním trimestru těhotenství (cca 1500 ročně), podrobné hodnocení morfologie plodu ve druhém trimestru (cca 1500 ročně) a ultrazvukový screening růstové restrikce plodu ve třetím trimestru těhotenství (cca 1000 ročně). Dále provádí specializované zdravotní služby u rizikových těhotných (superkonziliární ultrazvukové vyšetření, specializované vyšetření srdce plodu dětským kardiologem), invazivní výkony (odběr choriových klků nebo plodové vody), 2D/3D/4D ultrazvukové zobrazení plodu a farmakologické ukončení těhotenství.

Vedoucí lékař: prof. MUDr. Marek Lubušský, Ph.D., MHA

Perinatologické centrum poskytuje péči o těhotné pacientky, a to jak o ty s fyziologickým průběhem těhotenství, tak o pacientky s porody rizikovými a patologickými. Jedná se o široké spektrum komplikací, jako jsou předčasné porody, vícečetná těhotenství, onemocnění placenty a mnoho dalších. Ročně zde přijde na svět přes 2400 dětí. Mezi priority patří provádění císařských řezů při patologickém uložení placenty na hybridních sálech, kdy se součástí týmu stává intervenční radiolog.

Porodnicko-gynekologická klinika plně naplňuje heslo Fakultní nemocnice Olomouc „profesionalita a lidský přístup“. Špičkové vybavení a moderní technika, neustálá přítomnost komplementárních oborů (laboratorní vyšetření, anesteziolog, chirurg, internista, radiolog), k tomu neustále se vzdělávající personál, který se o pacientky stará podle nejnovějších poznatků medicíny. A samozřejmě empatictí lékaři a porodní asistentky, kteří s rodiči sdílí ty emočně silné a krásné okamžiky související s porodem, ale bohužel i ty složité situace, kdy jde o zdraví nebo dokonce o život. Pokud je to jen trochu možné, snažíme se rodičům splnit přání týkající se porodu, protože je to jeden z nejdůležitějších okamžiků v jejich životě.

Vedoucí lékař: prof. MUDr. Radovan Pilka, Ph.D.

foto: Dominik Bachůrek

foto: Dominik Bachůrek

Služby pro těhotné

Nejen vysoce specializovaná odborná lékařská péče, ale i péče o ženu s fyziologickým průběhem těhotenství a porodu, podpora přirozenosti a komplexního rodinného přístupu a především důraz na individuální přístup a maximálně možného plnění přání rodičky. To jsou priority služeb pro těhotné, které provádějí naše porodní asistentky, jež tvoří nejpočetnější skupinu nelékařského personálu kliniky. Porodní asistentky samostatně vedou a nabízejí předporodní kurzy (ve spolupráci s Novorozeneckým oddělením), cvičení těhotných ve vodě, edukaci a bezplatnou možnost konzultace průběhu těhotenství, porodu a šestinedělí, nabízejí možnost vyplnění části dokumentace v klidném domácím prostředí nebo 3D zobrazení plodu „do památníčku“ a především až v jedné pětině případů vedou fyziologický porod. V rámci porodu pak nabízíme aromaterapii, masáže či termoterapii.

foto: Dominik Bachůrek

Porodní sál nabízí ve spolupráci s Novorozeneckým oddělením nejen profesionální zdravotnický personál, ale i lidský přístup a individualizovaný přístup ke každé rodičce. Pro budoucí maminky již léta připravujeme předporodní kurzy, kde se dozví detailní informace o předporodní péči, průběhu porodu a seznámí se i s prostory porodního sálu a šestinedělí. Těhotné ženy mohou využít i cvičení ve vodě, a to pod vedením staniční sestry šestinedělí. Od 24. týdne těhotenství poskytujeme za poplatek 3D, 4D zobrazení plodu v podobě barevných fotek či videozáznamu.

Abychom rodičkám umožnili volný pohyb i po dobu monitorování plodu, nabízíme jim telemetrické snímání ozev. Také za porodu umožňujeme využití epidurální analgezie, přítomnost tatínka či další blízké osoby a to i v případě plánovaného císařského řezu ve spinální anestezii. Služby doprovodu i veškeré metody tišení bolesti (vč. nefarmakologických) jsou zdarma.

Klinika nabízí šest nadstandardních pokojů umožňujících nepřetržitou přítomnost doprovázející osoby. Ke standardům poporodní péče patří odborná péče psychologa, bonding, pozdní podvaz pupečníku a v případě zájmu i odběr pupečnickové krve. Nabízíme také citlivý a individuální přístup v případě těhotenské ztráty, tedy možnost rozloučení dle přání rodičů, doprovázení. Díky vstřícnému personálu a poskytovaným službám se k nám rodičky rády vracejí. Není pro nás nic důležitějšího než zdravé dítě a spokojená maminka.

Vedoucí lékařka: MUDr. Eliška Hostinská

Urogynekologické centrum

Porodnicko-gynekologická klinika pomáhá pacientkám s urogynekologickými obtížemi již od svého vzniku, Konzervativní a chirurgická léčba močové inkontinence a sestupů orgánů pánevního dna má v Olomouci dlouholetou tradici. Vedle spektra diagnostických a léčebných metod používaných na olomoucké klinice, které vždy odpovídaly moderním trendům a nejnovějším poznatkům své doby, se řada olomouckých lékařů aktivně podílela také na vývoji, hodnocení a zavádění nových diagnostických a operačních metod v rámci Československa a později České republiky. Z nedávné minulosti je třeba v této souvislosti zmínit například provedení první robotické závěsné operace v České republice při prolapsu ženských orgánů nebo úspěšný porod císařských řezem u pacientky po předchozí laparoskopické závěsné operace prolapsu dělohy. Klinika v červnu 2016 získala statut akreditovaného pracoviště I. stupně v oboru urogynekologie. Jsme vybaveni nejmodernější přístrojovou technikou a odborně vyškoleným personálem s nástavbovou atestací v oboru urogynekologie.

Současné léčebné postupy a metody, společně s dobře fungujícím týmem odborníků a kvalitním zázemím Porodnicko-gynekologické kliniky a celé nemocnice garantuje kvalitu nejvyšší péče. Přístup ke klientům individualizujeme a nabízíme celé spektrum nejmodernějších metod a komplexní diagnostiku a léčbu sestupu orgánů pánevního dna, stresové a urgentní močové inkontinence. V případě mezioborové spolupráce je zajištěna kvalitní a bezprostřední péče v rámci fakultní nemocnice.

Vedoucí lékař: MUDr. Daniel Gágyor

Robotická operativa

Porodnicko-gynekologická klinika dlouhodobě sleduje nejmodernější trendy v operační léčbě gynekologických onemocnění s vysokým podílem miniinvasivních výkonů. Od roku 2009 je součástí robotického univerzitního centra FN Olomouc, na jehož provozu participuje s Urologickou klinikou. Díky zavedení robotické operativy jako standardní operační metody mohou pacientky nejen z olomouckého regionu využívat nejmodernější technologie v léčbě (zejména nádorových gynekologických onemocnění) plně v souladu s nejnovějšími poznatky lékařské vědy.

Univerzitní robotické centrum tvoří specializovaný operační sál, který je vybaven chirurgickým robotem Da Vinci Xi, příslušnou technikou a kvalitními monitory pro miniinvasivní roboticky asistované operace, součástí centra je technika umožňující zprostředkovat videokonference z tohoto operačního sálu pro konání odborných konferencí, seminářů a pro výuku. V ČR je jen 10 pracovišť vybavených touto technologií a v robotickém univerzitním centru v Olomouci se provádí nejvyšší počet robotických výkonů. O výlučném postavení kliniky svědčí i každoročně pořádaná gynekologická endoskopická konference, jejíž součástí je živý přenos z operačních sálů. První gynekologická operace byla provedena v září 2009 a do října 2019 bylo operačním týmem pod vedením přednosta kliniky prof. Pilky operováno přes 420 žen. Od roku 2018 je klinika prvním výukovým a referenčním centrem gynekologické robotické chirurgie ve střední Evropě a je současně zapojena do evropských multicentrických výzkumných studií.

Vedoucí lékař: MUDr. Petr Dzvínčuk, Ph.D.

Onko-gynekologické centrum zajišťuje diagnostiku, léčbu a následné sledování přednádorových a nádorových patologií ženského genitálního traktu. Jedná se zejména o expertní kolposkopickou konziliární činnost v problematice patologií děložního čípku, zevního genitálu a expertní ultrazvukovou diagnostiku patologií dělohy a adnex. V popředí zájmu a spektra poskytované péče je klíčová chirurgická léčba tohoto onemocnění. V souvislosti se vznikem Univerzitního robotického centra ve FN Olomouc a rozmachem technologického vývoje přístrojové laparoskopické vybavení dochází k významnému rozvoji minimálně invazivních chirurgických přístupů v onkologické gynekologii. S ohledem na mezioborový přesah těchto onemocnění, zejména v případě karcinomů vaječníků a vejcovodů, klinika úzce spolupracuje i s jinými odbornostmi v rámci komplexního onkologického centra. Zejména onkologickou, chirurgickou, urologickou, radiologickou klinikou a klinikou nukleární medicíny.

Vedoucí lékař: Prof. MUDr. Radovan Pilka, Ph.D.

Nevyzpytatelný osud: příběhy krve mění dárce v obdarované a naopak

Příběhy krve. Některé jsou šťastné, jiné méně. A všechny pojí osoba dárce a obdarovaného. Na obou stranách je přítom touha - na jedné dát to nejcennější, co vůbec lze, na druhé žít a uzdravit se. Toto jsou příběhy obdarování z Transfuzního oddělení Fakultní nemocnice Olomouc. Vlastně jen jedny z mnoha.

Z oceněného dárce obdarovaným

Ještě před osudovým okamžikem, který mu obrátil život vzhůru nohama, stihl dvacetkrát darovat krev a vysloužil si za to stříbrnou plaketu profesora Janského. Pak ale postihl profesionálního vojáka Jiřího Fojtíka úraz při nočních střelbách během jeho služby u mechanizovaného praporu v Hranicích. S mnohočetnými poraněními skončil v olomoucké fakultní nemocnici, kde mu musela být amputována levá ruka a pravá noha. Sám od té chvíle potřeboval pro svou záchranu celkem 56 transfuzních přípravků.

„V pátek jsem ještě stihl jubilejní dvacátý odběr a následující středu, tedy pouhých pět dní poté, se mi stal úraz,“ říká dnes již bývalý voják z povolání, jenž v sobě vždy cítil potřebu pomáhat druhým. „Proto jsem daroval, proto jsem působil v armádě a stal se dobrovolným hasičem. Vnímám svou odpovědnost za tuto zemi a lidi v ní a užíval jsem si ten krásný pocit, že můžu být prospěšný,“ vyznává se.

Po své nešťastné události se rázem ocitl doslova na druhé straně ‚fronty‘. „Najednou opravdu zjistíte, jak moc je

dárcovství důležité. Dodnes vnímám jako svůj morální dluh, že jsem řízením osudu vyčerpал víc darované krve, než jsem předtím sám stihl poskytnout,“ zmiňuje Jiří Fojtík, jemuž lékaři po jeho úrazu další odběry nedoporučili. „Mimo ostatních poranění jsem měl i poškozené vnitřní orgány a přišel jsem o slezinu. Moje tělo si sice krev umí vyrábět, ale po odběrech by hrozilo jeho vážné oslabení. Kdyby to však bylo životně důležité, tak bych daroval bez váhání zas,“ říká odhodlaně muž, který olomoucké transfuzní stanici nadále vypomáhá třeba tím, že občas některého dárce ze svého okolí na odběry sám dopraví.

Po osudové noci musel svou armádní kariéru ukončit, stav jeho těla další službu neumožňuje. „Ale život pro mě zdaleka neskončil. Studuji vysokou školu na olomoucké Fakultě tělesné kultury, s dobrovolnými hasiči organizuji společenské a sportovní akce a začal jsem závodně plavat,“ jakoby samozřejmě vypráví Jiří Fojtík, jehož život připravil o dvě končetiny, nikoliv však o elán. Se svou přítelkyní, která je mu velkou oporou, se baví cyklistikou a turistikou a plánují rodinu.

Profesionální voják Jiří Fojtík dvacetkrát darovat krev, ale nakonec ji po úrazu během služby sám potřeboval.

Martina Hradilová ví, že akutní myeloidní leukémií by bez dobrovolných dárců krve nebylo možné parazit.

Díky dárci je opět doma s rodinou

Dnes pětaticetiletou Martinu Hradilovou začaly trápit zdravotní potíže, především infekce, které se nedařilo léčit, v únoru 2017. Po odběrech krve byla odeslána na Hemato-onkologickou kliniku Fakultní nemocnice Olomouc, kde se v březnu téhož roku dozvěděla, že trpí akutní myeloidní leukémií. „Byl to pro celou rodinu velký šok, a to nejen pro mého manžela Víta a děti Jakuba a Natálku, ale i mé rodiče a sestru Pavlínou. Paní doktorka Machová mi ale vše vysvětlila a uklidnila mě, že spolu to všechno určitě zvládneme,“ vzpomíná Martina Hradilová.

Ta následně podstoupila chemoterapii a za měsíc dostala příslib, že může jít alespoň na týden domů. „Rodina mě sice navštěvovala skoro každý den, ale děti jsem nemohla vidět, což pro mě bylo velice těžké. Dceři byly tehdy jen dva roky, synovi šest a můj pobyt v nemocnici zvládali velmi těžko. Jenže jsem se po měsíci

dozvěděla, že chemoterapie nezabrala a že musím ihned podstoupit další, takže mě ani na ten týden domů nepustí. Byla to pro nás všechny smutná zpráva, ale byla jsem rozhodnutá bojovat dál. Druhé kolo chemoterapií dopadlo dobře a já jsem konečně v květnu uslyšela vytoužená slova, že můžu jít domů. Pustili mě přesně v den tátových narozenin, takže to byl nejen pro něj takový ‚malý velký‘ dárek,“ popisuje dvojnásobná maminka.

A týden na to se dozvěděla o dalším daru: našel se pro ni vhodný dárce, až z Německa. „Byli jsme všichni moc šťastní. V půlce června 2017 jsem nastoupila opět do nemocnice a podstoupila poslední kolo chemoterapie před transplantací. Tu jsem úspěšně zvládla, ale během další léčby jsem měla značné komplikace. Trápily mě různé infekce a záněty, takže až do listopadu jsem byla prakticky jen v nemocnici. Vánoce a Nový rok už jsem ale prožila v rodinném kruhu. Velkou část loňského roku jsem sice opět strávila

na nemocničním lůžku, protože se mi stále vracely komplikace způsobené nízkou imunitou, od letošního ledna se však můj stav pořád zlepšuje a můžu si tedy užívat čas s rodinou a přáteli,“ usmívá se žena, která dnes navštěvuje ambulanci Hemato-onkologické kliniky jednou za dva týdny a transfuze už u ní nejsou třeba.

A jak nahlíží na dárcovství? „Dobrovolným dárcům vděčím za svůj život, bez nich by to totiž nebylo možné zvládnout. Vždy, když mi na stojanu visela krevní transfuze, jsem si říkala, od koho asi je, kdo si našel ten čas přijít a darovat kousek sebe, aby zachránil něčí život. Po čase jsem se dozvěděla, že jsem během léčby přijala 82 transfuzních přípravků, to znamená 82 úžasných lidí, kteří mi pomohli uzdravit se, i když velký kus cesty mám stále ještě před sebou,“ děkuje Martina Hradilová, jež před svou nemocí pracovala jako účetní v rodinné firmě, a pokud to její zdravotní stav dovoluje, občas v ní vypomáhá i nyní.

Tatínek daruje (nejen) kvůli svým synům

V červenci roku 2018 se v porodnici olomoucké fakultní nemocnice předčasně narodila dvojčátka - dva vymodlení kluci Robin (800 gramů) a Mateo (600 gramů). Mateovi se nevyhnuły vážné zdravotní komplikace, které si vyžádaly podání celkem 11 transfuzních přípravků. „I díky nim je tu Mátá s námi. Nikdy nevymažu z paměti hodiny u inkubátoru, kde je malé tělíčko odkázáno na pomoc lékařů a lásku svých rodičů, kteří ho s vírou drží za malou ručičku,“ vzpomíná hrdý otec Lukáš Kobza, jehož druhý syn Robin po porodu obdržel také jednu transfuzi.

Právě potřeba dětí byla podle jejich tatínka spouštěcím okamžikem k pravidelnému darování krve. „Chci splatit ‚dluh‘ za naše kluky a současně vědět, že moje krev pomáhá v životě jiným lidem. Vždy jsem měl respekt z lékařských jehel a tato zkušenost mi jej snadno pomáhá překonat. Při každém vpichu transfuzní jehly si uvědomím, jak jsem hrdý na své syny. O měsících v nemocnici jsem pro svou rodinu a přátele napsal dokonce i knihu. Také díky fakultní nemocnici jsme teď velká spokojená rodina,“ zdůrazňuje Lukáš Kobza, jenž chodí darovat pravidelně každých povolených deset týdnů.

Profesionální moderátor ranního vysílání v Rádiu Haná, který chtěl už jako malý pomáhat lidem a jehož dětským přáním bylo stát se hasičem nebo zdravotnickým záchranářem, nahlíží na dárcovství krve s hrdostí a respektem. „Jsem rád, že patřím mezi dárcy, kteří pomáhají zachraňovat životy. U každé transfuze je moje fantazie nadšená a tvoří si scénáře. Říkám si, jak asi vypadá člověk, kterému tahle krev pomůže? Malá holčička? Maminka dětí? Tatínek po pracovním úrazu? Víím, že jako dárci děláme něco smysluplného. A navíc čokoláda za darování prostě chutná tak nějak lépe,“ směje se táta dvou kluků, jenž se naplno realizuje i ve svém současném povolání. „Posluchače bavím, žiji s nimi, hledám pro ně praktické informace a jsem jejich každodenním parťákem, na kterého se mohou spolehnout. Právě to, že i s krví spoléháme jeden na druhého, mě těší a nabíjí krásnou lidskostí. Komu zachráníme život příště?“ uzavírá Lukáš Kobza.

Zdravotní potíže vlastních dětí přiměly Lukáše Kobzu, aby začal pravidelně darovat krev.

SAUNOVÁNÍ PRO SENIORY

Pravidelným saunováním si můžete i v pokročilejším věku zlepšit kvalitu života a zpomalit proces stárnutí.

Pro návštěvníky bude zajištěno:

- snížená teplota sauny na 80 - 85 °C
- občerstvení formou ovoce
- pitný režim
- tematicky laděné saunové ceremoniály
- zkušený a proškolený personál
- venkovní whirlpool, parní lázeň, bio sauna 65 °C

Výhody saunování:

Přináší psychickou pohodu a uklidňuje
Posiluje imunitní, respirační a kardiovaskulární systém
Tlumí zdravotní potíže
Celkové povzbuzení funkcí organismu

KONTAKTY: Hana Koutná
Tel.: 588 517 781 / +420 725 060 271
koutna@aqua-olomouc.cz
www.aqua-olomouc.cz

Relaxační program pro všechny seniory: Každou středu od 10:00 do 14:00hod
Cena 120,- Kč/ 120min

Kompetenční centrum pro elektronické zdravotnictví je ve FN Olomouc

Ministr zdravotnictví Mgr. et Mgr. Adam Vojtěch, MHA a ředitel Fakultní nemocnice Olomouc prof. MUDr. Roman Havlík, Ph.D. v Olomouci podepsali smlouvu o zřízení kompetenčního centra pro elektronické zdravotnictví (eHealth). Tím se stalo dosavadní Národní telemedicínské centrum, které je součástí infrastruktury FN Olomouc a již několik let využívá informační a komunikační technologie pro poskytování zdravotních služeb na dálku. Kompetenční centra vznikají v souladu se strategií Vlády ČR a mají za úkol podpořit státní správu v rozhodovacích procesech o zavedení inovativních technologií a postupů do každodenní praxe.

„Elektronizace zdravotnictví je v České republice zatím v plenkách. Nicméně na ministerstvu nyní pracujeme na novém zákonu, který vytvoří podmínky pro její rozvoj, definuje pravidla hry a podpoří tak rozvoj elektronizace v podmínkách českého zdravotnictví. Národní telemedicínské centrum je v této oblasti tahounem, proto se z něj přirozeně stane kompetenční centrum pro elektronické zdravotnictví. Jsem přesvědčen o tom, že bohaté zkušenosti místních odborníků nám pomůžou elektronické zdravotnictví nastavit a zavést do praxe tak, aby bylo maximálně přínosné jak

pro pacienty, tak zdravotníky,“ uvedl po podpisu smlouvy ministr zdravotnictví Adam Vojtěch. Národní telemedicínské centrum vzniklo jako koordinační a vzdělávací centrum v rámci elektronického zdravotnictví, coby nového a rychle se rozvíjejícího odvětví medicíny. Iniciátory vytvoření centra byla I. interní klinika - kardiologická FN Olomouc a Lékařská fakulta Univerzity Palackého v Olomouci. Telemedicina je předmětem Národní strategie elektronického zdravotnictví, kdy dochází k propojení rozvíjejících se medicínských znalostí a možností nových technologií.

Fakultní nemocnice Olomouc má podle jejího ředitele ambici přispívat k rozvoji medicíny nejen v rámci České republiky. „Využitím IT a telemedicíny se vytvářejí možnosti pro zvyšování komfortu, dostupnosti a bezpečnosti zdravotní péče. Zvolili jsme přitom cestu jednoho specializovaného centra, které koordinuje tyto aktivity napříč všemi obory a úzce spolupracuje s úsekem IT,“ vysvětlil ředitel FN Olomouc Roman Havlík.

„Jsem velmi rád, že kompetenční centrum pro oblast elektronického zdravotnictví vzniká právě ve Fakultní nemocnici Olomouc,“ řekl prof. MUDr. Miloš Táborský, CSc. MBA FESC FACC, přednosta I. interní kliniky - kardiologické FN Olomouc a odborný garant programu eHealth. Olomoucká fakultní nemocnice má podle jeho slov v této oblasti v rámci České republiky nejvíce zkušeností, když realizovala řadu projektů národní i mezinárodní úrovně v oblasti eHealth. „Tento moment vnímáme především jako velký závazek do budoucna. Zásadním úkolem je definovat smysluplné oblasti medicíny, v nichž zavedení eHealth povede k systémovému řešení a tedy ke zlepšení prevence, terapie, kvality a bezpečnosti života pacientů se závažnými onemocněními. To vše je nutno doplnit transparentním úhradovým mechanismem tak, aby elektronizace zdravotnictví skutečně začala fungovat pro všechny potřebné občany našeho státu,“ konstatoval profesor Táborský.

Tým Národního telemedicínského centra předvedl ministru Vojtěchovi praktickou ukázkou komunikace s pacientem.

Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch a ředitel FN Olomouc Roman Havlík podepsali smlouvu o zřízení kompetenčního centra pro elektronické zdravotnictví (eHealth). Stalo se jím Národní telemedicínské centrum, vedené Milošem Táborským, přednostou I. interní kliniky - kardiologické.

Cílem zřízení kompetenčního centra pro elektronické zdravotnictví je sjednocení aktivit na poli eHealth pod jednu organizační strukturu, hledání a zkoumání nových směrů a postupů v dané oblasti, ověřování a zavádění těchto novinek a principů do praxe a v neposlední řadě rozvoj a využití moderních metod v pregraduálním i postgraduálním vzdělávání. Národní telemedicínské centrum je v rámci České republiky lídrem na poli komplexního zaměření na realizaci klinicky výzkumných aktivit v oblasti telemedicíny.

Mezi jednotlivé aplikace telemedicíny patří například konzultace mezi vzdáleným pacientem a lékařem, dálkové monitorování zdravotních a diagnostických parametrů, přenos dat od pacienta k lékaři a konzultace dvou a více lékařů. Pro pacienty i lékaře je telemedicina v mnoha směrech velkým přínosem. Přináší například nesporné zkvalitnění péče, neboť osobní kontakt pacienta s lékařem trvá vždy jen malý

zlomek času v porovnání s dobou trvání léčby. K dalším přínosům patří například zvýšení pocitu bezpečí u pacienta, který má kontakt s ošetřujícím lékařem i z domácího prostředí, zvýšení zájmu pacientů o jejich vlastní zdraví, odlehčení práce lékařů od některých rutinních výkonů s malým přínosem pro zlepšení zdravotního stavu pacienta, získání cenných dat, zvládnutí více pacientů v omezeném čase, včasná detekce zhoršení zdravotního stavu pacientů nebo poruchy implantovaného přístroje.

Na straně pacienta přináší telemedicina kromě již zmíněných pozitiv i nespornou úsporu času. Pro poskytovatele zdravotních služeb přináší telemedicina například úspory lůžkových kapacit či zvýšení produktivity celého zdravotního systému. „Telemedicina může přispět k pozitivnímu vývoji řady ukazatelů zdravotního stavu populace, zlepšení místní i časové dostupnosti péče a zvýšení společenosti občanů se zdravotní péčí,“ doplnil ministr Adam Vojtěch.

Marie Nakládalová: Pracovní lékařství je zajímavý a rozsáhlý obor

S Klinikou pracovního lékařství Fakultní nemocnice Olomouc spojila prakticky celý svůj profesní život. V jejím čele stojí už sedmáct let a ve funkci přednostky oslavila letos v červenci půlkulaté životní jubileum, po jehož dosažení už řada lidí pomýšlí na zasloužený odpočinek. Doc. MUDr. Marie Nakládalová, Ph.D. má však se „svou“ klinikou ještě řadu plánů, k jejichž uskutečnění by sama ráda dopomohla.

Jak jste si užila letní narozeninové oslavy? Stály za to?

Popravdě řečeno jsem je tolik neprožívala. Oslavy probíhaly v rámci rodiny, na klinice jsme je spojili i s dalšími jubilei. Vzhledem k tomu, že jsme dobrý kolektiv, scházíme se při podobných příležitostech i mimo práci. Zveme rovněž bývalé spolupracovníky, kteří jsou již v důchodu. A když o tom tak přemýšlím, těch oslav je letos několik. Měli jsme sraz po padesáti letech se spolužáky ze základní školy a budeme mít také absolventský sraz studentů lékařské fakulty, s nimiž jsme končili v roce 1979.

Vy jste sice už téměř čtyřicet let pracovníčně spjata s klinikou, kterou nyní vedete, po absolvování fakulty jste však začínala jinde.

Po promoci jsem si přála nastoupit na internu do olomoucké fakultní nemocnice. Podala jsem si žádost, ale nebylo tehdy volné místo. Začínala jsem tedy na interním oddělení nemocnice v Hranicích, byli tam tehdy i někteří neurologičtí pacienti a noční služby jsme sloužili i na infekčním oddělení. Na toto období vzpomínám velmi ráda, byla to dobrá nemocnice, kde panovalo rodinné prostředí. Po roce mě oslovila olomoucká fakultní nemocnice, zda bych neměla zájem nastoupit na Klinikou pracovního lékařství. Ta se tehdy stěhovala do nových prostor, kde přibyla lůžka, a tak bylo zapotřebí více lékařů.

Jak se tehdejší klinika lišila od té dnešní? Dají se za těch bezmála čtyřicet let vyzorovat nějaké výraznější změny?

V té době bylo na klinice hodně pacientů s interními diagnózami. Týkalo se to například i horníků z Ostravska. Tam chyběla lůžka a pacienti nejen z důlního průmyslu byli na kliniku posíláni zejména v těžších případech a také k nezávislému posouzení jiným pracovištěm v kraji

- tehdy jsme patřili do Severomoravského kraje. Z pohledu diagnóz tady bylo daleko více pacientů se zaprášením plic různého druhu a s otravami. Dnes i vlivem útlumu těžkého průmyslu převládají spíše poškození pohybového aparátu a nervů horních končetin v důsledku jejich přetěžování, alergická onemocnění a také je bohužel více onemocnění z azbestu než před třiceti čtyřiceti roky, protože tato

onemocnění se objevují i po mnohaleté latenci od ukončení expozice. Sklízíme tak negativní plody dřívějších vysoce rizikových pracovních podmínek. Jsou ale i pozitivní změny, například zavedením očkování proti žlutence typu B výrazně ubylo těchto profesionálních onemocnění, zejména u zdravotníků. Klinika se v posledních letech také více zaměřuje na preventivní pracovnílékařskou péči.

foto: archiv doc. MUDr. Marie Nakládalové, Ph.D.

Za svého působení na klinice jste zažila i jedno její velké stěhování. Jak tedy došlo k tomu, že dnes pracovní lékařství nalezneme v budově P na ulici I. P. Pavlova?

Když jsem na kliniku nastupovala, stěhovala se do prostor budovy, kde se dnes nachází Klinika plicních nemocí a tuberkulózy a Onkologická klinika. V 90. letech se na plicní klinice budovala spánková laboratoř a bylo zapotřebí pracoviště rozšířit. Navíc došlo v nemocnici k reorganizaci v souvislosti s dostavbou modrého monobloku. Stávající prostory v budově P nám uvolnila plastická chirurgie, která se přemístila do monobloku.

Tou dobou už jste byla s olomouckým pracovním lékařstvím pevně spjata, není-liž pravda?

Když jsem v roce 1980 nastoupila, stále jsem tíhla k interní medicíně. Plánovala jsem udělat si atestaci z interny s tím, že se potom uvidí. Postupně jsem však k pracovnímu lékařství přilnula a rozhodla se u něj zůstat. Je to totiž velmi různorodý a tím i zajímavý obor, zabývá se nejen samotným zdravotním stavem pacientů, ale i jejich pracovním prostředím. Jeho součástí jsou specifické vyšetřovací diferenciálně diagnostické postupy, velký důraz je kladen na preciznost. Zajímavá je i další stránka naší práce - tím, že je naše činnost částečně posudková, musíme být v maximální míře objektivní a respektovat pravidla, často daná i legislativně.

Jak byste popsala současnou Kliniku pracovního lékařství a co je základem vaší činnosti dnes?

Ve zkratce lze stále říct, že nás zajímá vztah zdraví a práce. Vyšetřujeme pacienty na žádost praktických a specialistů i samotných pacientů v případech podezření na onemocnění související s prací. Jako jediní v Olomouckém kraji máme povolení Ministerstva zdravotnictví ČR k posuzování a uznávání nemocí z povolání. Pacienty s profesionálními poškozeními máme dále v dispenzární péči. Díky interdisciplinárnímu charakteru našeho oboru spolupracujeme s řadou klinik a oddělení. Zázemí fakultní nemocnice je pro naši práci moc důležité, a to i v naší další činnosti, kterou jsou pracovnílékařské služby, dříve známé jako závodní preventivní

péče. Poskytujeme je pro zaměstnance naší nemocnice a pro zhruba osmdesátku firem. Nesmím opomenout, že jsme také akreditovaným pracovištěm pro specializační vzdělávání lékařů, stážují u nás zájemci nejen z našeho kraje, ale třeba i z Ostravska a části Čech. Vyučujeme také studenty Lékařské fakulty i Fakulty zdravotnických věd. Aktuálně jsme rovněž školicím pracovištěm pro čtyři doktorandy. Co se členění kliniky týká, jsou zde zřízeny tři ambulance, dvě pro všeobecnou pracovnílékařskou problematiku a jedna pro zaměstnance nemocnice. Není tu pouze lůžková část. V případě potřeby poskytujeme terapii u nemocí souvisejících s prací ambulantně, případně hospitalizujeme pacienty na III. interní klinice, s níž máme výbornou spolupráci.

A zapomenout určitě nesmíme ani na vaše očkovací centrum...

Samozřejmě. V současné době u nás v rámci Centra očkování a cestovní medicíny provádíme takzvané očkování

na vyžádání, tedy očkování samoplátců. Tradici má na naší klinice péče o služebně vyjíždějící do zahraničí, dnes však poskytujeme poradenství i těm, kteří cestují do zahraničí například individuálně za turistikou. Méně často se na nás obracují lidé i po návratu z cest s potížemi, které mohou souviset s pobytem v zahraničí.

Je ještě něco, čím je vaše pracoviště mimořádné a třeba i vyhledávané veřejností?

Naším specifikem je mimo jiné zátěžová prstová pletysmografie, vyšetřovací metoda, která odhaluje některé poruchy periferního prokrvení končetin. Tuto provádíme jak v rámci pracovnílékařských služeb pro desítky zaměstnavatelů, tak na žádost specialistů při podezření na toto onemocnění. Dále jsme ve fakultní nemocnici zavedli takzvanou vakuum-kompresivní terapii. Principem léčby je plynulé střídání fáze pozitivního a negativního tlaku, který působí na léčenou končetinu. Přitom se zlepšuje cirkulace, otevírá se cévní

řečiště, lépe se předávají živiny a kyslík tkáním. U nás slouží tato metoda zejména k léčbě pacientů s traumatickou vazoneurózou, což je onemocnění cév rukou způsobené prací s vibrujícími nástroji, jako jsou motorové pily, sbíječky, brusky. Tato léčba se však doporučuje také u různých neprofesionálních poruch prokrvení končetin, například při komplikacích cukrovky, ischemické

chorobě dolních končetin nebo léčbě různých chronických defektů. Dlouho jsme byli v regionu jediní, kteří tuto metodu prováděli, dnes je druhý přístroj i na oddělení rehabilitace.

Jak by se podle vás klinika měla rozvíjet do budoucna? Máte v této souvislosti vedle nejbližších plánů i nějaké sny?

doc. MUDr. Marie Nakládalová, Ph.D. (*1954 v Olomouci)

Přednostka Kliniky pracovního lékařství Fakultní nemocnice Olomouc, místopředsedkyně výboru Společnosti nemocí z povolání ČLS JEP a výboru Společnosti pracovního lékařství ČLS JEP, členka Výboru pro sociálně zdravotní politiku Rady vlády pro BOZP. Absolventka gymnázia v Hranicích a olomoucké lékařské fakulty. V roce 2006 byla jmenována docentkou v oboru vnitřní lékařství a v roce 2007 byla jmenována přednostkou Kliniky pracovního lékařství FN Olomouc, jejímž vedením byla pověřena již od roku 2002. Svou profesní kariéru začala v roce 1979 na interním oddělení nemocnice v Hranicích, už po roce se však přesunula na olomouckou Kliniku pracovního lékařství, kde s výjimkou mateřské dovolené působí doposud. Je autorkou a spoluautorkou 147 odborných prací publikovaných a naší i zahraniční literatuře, 2 monografií a řady studijních materiálů. Je držitelkou stříbrné medaile za rozvoj UP v Olomouci a také držitelkou medaile prof. Teisingera za zásluhy o rozvoj oboru pracovního lékařství. Je vdaná, má dva syny. Žije v obci Kožušany-Tážaly nedaleko Olomouce, ale protože vyrůstala na Valašsku v Beskydech, mezi její koníčky patří vedle četby také pobyt na horách.

Myslím, že rozvoj by měl být ve všech oblastech naší činnosti. Chtěli bychom jednak rozvíjet pracovnílékařskou péči a také se zaměřit na výzkum. Fakultní nemocnice Olomouc je vedle svých dalších rolí také vědeckovýzkumnou organizací a naše klinika by se ráda podílela na některých výzkumných programech. Zmínila jsem problematiku azbestu, která, přihlédneme-li k alarmujícím odhadům množství uloženého azbestu všude kolem nás, je stále aktuální. S péčí o osoby dříve profesionálně exponované azbestu máme dlouholeté zkušenosti, a tak mým splněným přáním by bylo získat grantový projekt v této oblasti. Dalšími našimi výzkumnými tématy jsou a nadále budou například oblast psychické bezpečnosti práce, vliv noční práce na zdraví, přetěžování horních končetin a páteře, kde je potřebné napnout síly zejména v oblasti cílené prevence. V našem oboru je potřeba držet krok i s vývojem nových technologií, a to i v mezinárodních souvislostech. I proto jsme jako klinika spolupředali celostátní Kongres pracovního lékařství s mezinárodní účastí, který proběhl letos na konci září v Mariánských Lázních. V oblasti výuky patří potom k nejbližším plánům dokončení nových skript pro studenty anglického programu. Průběžným cílem je však také omlazování kolektivu kliniky, což není snadný úkol. Mladí lékaři o tento obor spontánně zájem příliš nejeví. Snažíme se proto spolupracovat již se studenty v rámci studentské vědecké a dobrovolné pedagogické činnosti či doktorského studia, abychom pak mohli pracovat s kolegy, které náš obor baví. V poslední době jsme tak mohli přijmout dva mladé lékaře, kteří jsou zároveň studenty doktorského programu.

A ten pracovní sen?

I ten bych měla. Nyní sídlíme v prostorách, které byly pro náš provoz upraveny z původních prostor kožní kliniky, později plastické chirurgie. Nicméně s rozšířením spektra našich vyšetřovacích metod by bylo výhledově ideální, aby byla klinika umístěna v prostorách stavebně uspořádaných tak, aby lépe vyhovovaly našemu současnému provozu.

Když škola léčí. Výuka dětí v nemocnici je součástí léčby

Tak jim to zase začalo. V září do svých lavic opět usedly státisíce školáků po celé České republice. Jsou ale i děti, kterým zdravotní potíže neumožnily návrat mezi spolužáky a kamarády, a místo toho se musejí vyrovnávat s nemocí a hospitalizací. Ani ony by však neměly školu zanedbávat. O to se starají pedagogové speciálních škol, které fungují při nemocnicích a jejich dětských klinikách. Ve Fakultní nemocnici Olomouc pečují o výuku hospitalizovaných dětí pět učitelek základní školy a dvě mateřinky. Jejich motto zní: Škola jako lék.

Základní škola a Mateřská škola při Fakultní nemocnici Olomouc patří k nejstarším zařízením svého druhu v České republice. Již v roce 1956 ji založil tehdejší přednosta dětské kliniky a legendární český pediatr, profesor MUDr. Antonín Mores. Fungovala nejdříve v dnes již neexistující budově dětské kliniky a od roku 1976 působí v prostorách současné kliniky. „Výuka se rozšiřovala i na jiné kliniky a oddělení, například kožní, urologické, ortopedické, chirurgické, ORL nebo plastické chirurgie. Dnes už ale děti jsou ve valné většině případů hospitalizované přímo na dětské klinice, kde výuka probíhá buď ve dvou třídách, nebo individuálně, u lůžek. Na jiné kliniky a oddělení chodíme výjimečně. Čím dál častěji také využíváme výuku přes skype,“ popisuje Mgr. Kateřina Kolečářová, která učí přírodovědné předměty, matematiku, fyziku a chemii.

V minulosti patřilo k nemocniční škole detašované pracoviště v Mladečských jeskyních, kde se soustředily děti s respiračními chorobami, pedagogové také docházeli do Střediska sociální prevence Na Vozovce a k minulosti patří i spojení s Dětským stacionářem v Mošnerově ulici v Olomouci. Od roku 2016 se základní i mateřská škola stala součástí Základní školy a Mateřské školy logopedické Olomouc. Dnešní škola při nemocnici sídlí přímo na Dětské klinice FN Olomouc.

Do výuky jsou hospitalizované děti zařazovány na základě doporučení ošetřujícího lékaře. Děti mohou buď chodit do školy, nebo budou nuceny ve své kmenové škole opakovat ročník. A to pro ně i kvůli sociálním vazbám není úplně lákavá představa. „Přizpůsobujeme se samozřejmě zdravotnímu stavu dětí. Řídíme se přitom mottem, že škola léčí. Je jednou ze složek léčebného procesu, protože děti věnují pozornost něčemu jinému než zkoumání svého zdravotního stavu, koncentrují se na výuku,“

zdůrazňuje Mgr. Zuzana Ryjáčková, která vyučuje humanitně zaměřené předměty, český jazyk, dějepis a estetickou výchovu.

Prioritu má však vždy samotná léčba. „Musíme počítat s tím, že výuka bude permanentně narušována projevy zdravotních potíží dětí. Zcela zásadní je proto pro nás spolupráce se zdravotnickým personálem, ale také s rodinou dítěte,“ zdůrazňuje pedagožka, která děti v nemocnici učí již 35 let. Pro děti, ale snad ještě víc pro rodiče podle jejích zkušeností bývá hospitalizace naprosto nečekaná. „Nebývají na tuto situaci připraveni, především psychicky, a tím pádem ani neřeší vybavení pro školní výuku. Škola v začátcích hospitalizace děti vybaví základními pomůckami, zapůjčí učebnice pro daný ročník. U dlouhodobě hospitalizovaných žáků rodiče přivezou školní pomůcky, které obdrželi na kmenové škole,“ popisuje běžnou praxi Mgr. Zuzana Ryjáčková.

Zleva stojící a potom sedící: Mgr. Kamila Schubertová, Mgr. Jitka Šindelářová, Mgr. Eliška Polínková, Bc. Leona Zdráhalová, Mgr. Gabriela Charvátová, Mgr. Zuzana Ryjáčková a Mgr. Kateřina Kolečářová.

Náročná po emocionální stránce je práce ve škole při nemocnici i pro pedagogický sbor. „Začátky byly skutečně těžké. Případy nemocných dětí jsem silně prožívala, některé jsem i oplakala. Je ale nutné si opakovat, že emoce nemohou zasahovat do pracovních povinností a že můžeme přispět k léčbě dětí,“ přiznává Mgr. Kateřina Kolečářová.

Ve snaze o uplatňování motta „škola jako lék“ mají pedagožky ve FN Olomouc velké pomocníky. V první řadě je to sdružení Šance o.p.s. Olomouc, které už od roku 1992 všemožně podporuje děti s poruchou krvevotvorby a jejich rodiny. „Naše aktivity jsou s jejich činnostmi velmi těsně provázané. Díky nim například můžeme používat keramickou pec, přispívají nám na školní pomůcky, jejich dobrovolníci pomáhají při našich akcích, účastníme se jejich plesu a dalších akcí, pomáháme při tradiční akci Věncování. Je toho opravdu hodně,“ pochvaluje si Mgr. Ryjáčková, které se daří do „léčby školou“ výrazně zapojit estetickou výchovu a tvůrčí činnost. Například výtvořiny ze školní keramické dílny je vyzdobena celá Dětská klinika.

Jak ale vlastně probíhá hodina češtiny nebo dějepisu ve skupině dětí různého věku a rozličných zdravotních potíží? „Výuka ve skupině nebo výuka individuální vyžaduje především dobré metodické zkušenosti učitele v oboru speciální pedagogiky. Podstatnou roli při výuce

hospitalizovaných dětí hraje schopnost improvizace, bez ní by to nešlo,“ říká s úsměvem Zuzana Ryjáčková. „Prakticky to probíhá tak, že se snažíme zaměstnat všechny děti s ohledem na jejich zdravotní stav a věk. To znamená, že preferujeme většinou individuální způsob výuky u všech přítomných žáků střídáním řízených a spontánních činností. Individuální způsob výuky dává prostor pro podrobnější výklad nebo procvičení nového učiva. Například dějepis se dá převyprávět formou napínavých příběhů. Já a moje kolegyně si hlavně přejeme, aby ty současné příběhy našich dětí končily šťastně,“ uzavírá učitelka školy při Dětské klinice FN Olomouc.

Výuka probíhá buďto ve třídách nebo individuálně, přímo u lůžka malých pacientů.

Z našeho Facebooku

Hodnocení citujeme z FB stránek Fakultní nemocnice Olomouc (@fnolomouc), Transfuzního oddělení FN Olomouc - 470 ml (@darciolomouc) a Porodnicko-gynekologické kliniky FN Olomouc (@porodniceolomouc).

Johy Trávníček
[doporučuje Fakultní nemocnice Olomouc.](#)
5. června

Nejochotnější personál nemocnice, kde jsem byl.

Karla Brázdilová
[doporučuje Fakultní nemocnice Olomouc.](#)
9. června

Dobry den, chtěla bych moce poděkovat všem lékařům, sestřičkám na urgentním příjmu, RTG, UZ, CT, MR, na neurochirurgické klinice a také záchranné službě, která mě tam dopravila. Profesionální a milý přístup s lidským srdcem. Moc děkuji.

Mika Mikaela
[doporučuje Porodnice Fakultní nemocnice Olomouc.](#)
27. července

Chtěla bych touto cestou neskutečně poděkovat personálu z ranní i odpolední směny dne 21. 7. 2019, který nám pomáhal přivést na svět malého Míšu, a posléze i panu doktoru s asistentkou z anesteziologie, sestřičkám, lékařkám a laktačním sestrám na šestinedělí. Od prvopočátku na příjmu, přes porodní asistentku a sestřičky, pana doktora a po té i odpolední, noční směna - neuvěřitelná profesionalita, vstřícnost, úžasný, ale opravdu úžasný přístup, díky kterému mi opravdu hodně ulehčili, nám všem, i tatínkovi, díky super odhadu, lidskému přístupu... Šestinedělí taky bezvadné, úžasný celý personál (s výjimkou jedné, velmi zahořklé sestřičky), ale po tak bezva porodu, kde vše proběhlo na 1000% nás paní nepřijemným přístupem nemohla rozhodit, naopak jsme se se slečnou na pokoji tomu spíše zasmály, ale pro citlivější povahy by to asi příjemné nebylo. Takže, podtrženo, sečteno: Nikdy by mě nenapadlo, že na jednom pracovišti může být tolik naprosto bezvadných, profesionálních a úžasných lidí s úsměvem na tváři, díky kterým se vše opravdu hodně ulehčilo, stejně jako neuvěřitelná ochota, nesmím zapomenout podotknout i paní z matřiky, která zde fungovala. Neskonale díky všem! Byli jste úžasní.

Sylvie Walter Briksi
[doporučuje Porodnice Fakultní nemocnice Olomouc](#)
16. července

Chtěla bych moc poděkovat Porodnicko-gynekologické klinice, Oddělení šestinedělí, laktačním sestřičkám, anestezioložkám, prostě všem, co se o nás s malou tak krásně starali. Děkujeme.

Václav Prášil
[doporučuje Fakultní nemocnice Olomouc.](#)
17. srpna v 17:16

Já bych chtěl poděkovat na pohotovost za ošetření po bodanci do úst od vosy. Ještě jednou děkuji celému týmu.

Bára Juříčková
[doporučuje 470 ml.](#)
10. června

Úžasní, neskutečně milí lidé.

Kačenka Vávrová
[doporučuje Porodnice Fakultní nemocnice Olomouc.](#)
12. srpna v 20:16

Chtěla bych alespoň touto formou moc poděkovat personálu Porodnicko-gynekologické kliniky. Jsem čtyři měsíce po porodu a před čtrnácti dny jsem byla přijata zpět na oddělení gynekologie. Dcera už je velká a byl problém, aby nás přijaly obě, protože se jim nevešla do novorozeneckých postýlek. I tak se nakonec našlo řešení a bylo o nás obě skvěle postaráno. Nedovedu si představit být bez své plně kojené holčičky celých deset dní. Jinak mám za sebou dva porody a oba ve fakultní nemocnici. Určitě bych jinak nešla, naprostá spokojenost. Takže ještě jednou všem moc děkuji.

Michaela Rudolfová
[doporučuje Porodnice Fakultní nemocnice Olomouc.](#)
15. srpna

Moc děkujeme za veškerou péči všem porodním asistentkám, sestřičkám, doktorům i studentkám. Všichni byli moc milí, mimo pracovní nasazení nechyběl ani lidský přístup. Pokud se za pár let povede, určitě se vrátíme.

Michal Suchánek
[doporučuje Fakultní nemocnice Olomouc.](#)
31. května

Děkuji I. chirurgii a celému oddělení na sedmém patře. Ve skutečnosti jsem neměl nadstandardní pokoj, ale pečovali o mě, jako kdybych ho měl. 100% výkon od sestřiček a celého personálu. Samozřejmě nemohu opomenout na výkon, který jsem absolvoval na operačním sále. Díky vám všem, děkuji, že jste mi pomohli.

Píšete nám

Vaše dopisy a e-maily nás těší, jsou pro nás zpětnou vazbou a vodítkem, jak naši práci dělat co nejlépe. Pokud se nám to daří a nemocný dokáže naší péči ocenit, je každé malé poděkování velkým povzbuzením. Obracet se můžete na redakci NemMagazínu, kontakty najdete v tiráži na straně 3.

Rád bych touto cestou vyjádřil velké poděkování níže uvedeným pracovníkům za jejich nadstandardní a profesionální práci, zejména lidský a milý přístup, protože takoví lidé dělají dobré jméno Vaší nemocnici. V první řadě se jedná o zdravotnický personál Oddělení urgentního příjmu, kde jsem byl dne 18. 2. 2019 transportován po úrazu a následně operován, dále týmu Traumatologické kliniky, zejména MUDr. Janu Kovařkovi a sestřičkám, které se o mě staraly v době hospitalizace a následných kontrolách na ambulanci. Dále chci poděkovat týmu Oddělení rehabilitace, lůžkové oddělení, vedené doc. MUDr. Aloisem Krobotem, Ph.D. a jeho zástupkyni MUDr. Bronislavě Šustrové, ošetřujícímu lékaři MUDr. Martinovi Joheciemu, fyzioterapeutce Mgr. Beatě Zapletalové a všem sestřičkám konajícím službu v době od 3. 6. 2019 do 21. 6. 2019, kde jsem byl hospitalizovaný, a nakonec týmu Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny, zejména pak ošetřující lékařce MUDr. Pavle Hnčříkové a sestřičkám Pavlíně Bojkovské a Regině Robkové, kde jsem doposud léčen. *Milan Z., Rýmařov*

Dovolte mi vyjádřit velké poděkování za péči, kterou FN Olomouc věnovala mému tatínkovi. Tatínek i přes veškerou péči umřel na kardiologické JIP v pátek v ranních hodinách. Jsem vděčná doktoru Fedorcovi, že mě v noci telefonicky upozornil na vážný stav mého tatínka, že jsem mohla být v jeho blízkosti do posledního výdechu. Sestřička Petra Škárková je úžasný člověk, je velmi empatická, dokázala se svou přirozeností se mnou mluvit nebo mlčet. O tatínka, a vlastně i o mne, se s respektem starala celou noc. Je to sestra, která dokáže vycítit potřeby nejen pacienta, ale i doprovázející rodiny. *Eva H.*

Chci poděkovat celému personálu ortopedie Fakultní nemocnice Olomouc, kde jsem byla minulý týden na operaci s Achillovou šlachou. Zvlášť bych chtěla

vyzdvihnout práci sestřiček, které byly velmi pečlivé, milé a poskytly mi tu nejlepší pooperační péči. *Iva P.*

Včera to byl rok, co se u vás ve Fakultní nemocnici Olomouc léčím s plicní arteriální hypertenzí. Je to nelehké a velmi specifické onemocnění. Vůbec jsem si rok zpět nedovedla představit, jestli a jak vše zvládnou. Mám úžasného muže a skoro šestiletou dceru, přesto seznámení se s nemocí a její léčbou nebylo vůbec jednoduché. Nicméně rok uplynul jako voda, já se vše naučila (míchat si léky, obsluhovat pumpu...). S nemocí jsem se smířila, koukám se do budoucnosti a dokonce s úsměvem na rtu. Má rodina vše pochopila a je mi obrovskou oporou a hnacím motorem nevzdávat se a užívat si vše naplno a jak nejvíce to jde.

Za tohle vše ale vděčím především úžasným lidem z vaší nemocnice, kde poměrně často kvůli nemoci dojíždím. Zaslouží si mé uznání, poděkování, nedám na ně dopustit! Jmenovitě pan profesor Hutýra, skvělý lékař s velmi lidským přístupem a ochotný kdykoliv cokoli důkladně vysvětlit, poradit, povzbudit. Personál sestřiček na recepci kardiologické kliniky, odběrech, EKG, ECHO atd. obdivuji, kolik mají práce a jaké davy lidí častokrát tam na vlastní oči vidím. A ony to vše krásně zvládají. Moc pro mě znamenají sestřičky Dagmar Hetclová a Karolína Kubová. Bez nich bych to vše rozhodně nezvládla. Jsou to úžasné osoby na které bych mohla napsat chvalozpěvy o několika řádcích, a stejně by to bylo málo. Proto Vám píši, byť stručně, je to pro mě moc důležité, protože si mé uznání a velké díky opravdu zaslouží, myslím si, že mnohdy dělají i daleko více než musí, než je v popisu jejich práce. A s úsměvem na tváři, ochotně kdykoliv pomoci, podpořit. Jsem moc ráda, že se mohu léčit u vás v nemocnici a že se o mě starají tak bezvadní lidé. Děkuji, děkuji, děkuji moc. *Denisa R.*

Chtěl bych moc poděkovat za profesionální a hlavně lidský přístup při ošetřování mé manželky u vás na urgentu. Opravdu takhle vstřícné a milé chování v pátek večer jsme nečekali. Jste skvělí profíci a hlavně jste objevili po třech měsících i příčinu jejího problému. Ještě jednou moc děkujeme. *Miroslav P.*

Byl jsem hospitalizován ve Fakultní nemocnici Olomouc na I. interní klinice - kardiologické. Prodělal jsem infarkt. Chtěl bych touto cestou poděkovat panu doktorovi Martinovi Slukovi za odborný zákrok, sestře Karolíně Repové na oddělení JIP a kolektivu a chtěl bych především vyzdvihnout péči sestry Kateřiny Burešové. Starala se o nás velmi pozorně a taková sestra by měla být ostatním příkladem. *Tomáš S.*

Byl jsem hospitalizován na III. interní klinice. Můj zdravotní problém lékaři vyřešili. Protože se mi značně ulevilo, začal jsem si všimnout prostředí oddělení. Nejprve sestřiček, jak „kmitají“. Bylo vidět, že každá sestřička je profesionálka, že jsou praktické, obětavé, rozhodné, důsledné. I když se liší svými povahami, mají všechny společné to, že je jejich práce baví, že ji dělají rády. Pak jsem si uvědomil, že jsem sledován a léčen přes různá vyšetření a přes různé rozborů ošetřující lékařkou MUDr. Smržovou, Ph.D. a později MUDr. Lokočovou, které operativně řešily můj zdravotní stav. Ještě více jsem si to uvědomoval u pacientů, s nimiž jsem byl na pokoji. Ošetřující lékařky reagovaly na jejich změněný zdravotní stav okamžitě, bez prodlevy. Celkově je vidět, že je tým na oddělení sehraný, že zde je zavedena pracovní atmosféra s vysokým výkonem. Když jsem svůj názor zapisoval do knihy pochval, všiml jsem si, že stejný pohled mělo mnoho spokojených pacientů i v předchozích letech. Tedy, že na tomto oddělení je to normální stav. Nutno také podotknout, že byla důsledně, skoro absolutně dodržována hygiena, že byl všude pořádek, čisto, uklizeno. *Josef Š.*

POMŮCKA: AOSTA, KOJO, MULLIG, NIXIE, SJONA, UKAZ	SPZ KOMÁRNA	UNIVERZITA OBRANY (ZKR.)	1. DÍL TAJENKY	ČERVENO-HNĚDÝ POVLAK NA ŽELEZNÉM PŘEDMĚTU	POHOVKA	ANO (HOVO-ROVĚ)	SPLAV	K ÚSTNÍMU POUŽITÍ	HNĚDÝ	POTŘEBA KE ŠTUKOVÁNÍ	OLYMPIJSKÁ ZKR. (MEZINÁ-RODNI OLYMPIJSKÝ VYBOR)	DRAŽBA	PLAVECKÝ STYL
CESTOVNÍ ZAVAZADLO				FINSKÉ SIDLO					CHUŤ (ZAST.)				
ANGL. ANI JEDEN				PLOŠNÁ MÍRA (SLOVENSKY) OBČANSKÝ PRUKAZ (ZKR.)					TANEČNÍ OTOČKA ŘADOVÁ ČÍSLOVKA				
	MEZINÁ-RODNI KÓD TÁDŽI-KISTANU	TRIKYSLÍK ŠPANĚLSKY MEDVĚD				ŠUPLE DIGITRON							
TRINITRO-TOLUEN				TITUL MUŽE UTEČENEC			SPZ LITOMĚŘIC LYSÁ NAD LABEM (ZKR. ŽST.)			CHEM. ZN. MEDI ZVÝŠENÝ TÓN G			
EXISTUJÍ				PRACOVITÝ SOLMIZAČNÍ SLABIKA					DRUH KRĚMU KAMARÁD ŠEBESTOVÉ				
2. DÍL TAJENKY									ŘÍMSKY 1001 STŘEDO-VĚKÁ ORGANIZACE REMESLNÍKŮ			TESKNÁ TOUHA	ITALSKÉ SIDLO
	SEVERO-VÝCHOD (ZKR.)	LATINSKY MODLIT SE ZEŠÍLENÝ POPĚVEK			TYP RUSKÝCH LETADEL INIC. HERCE VAŠUTA			POKLADNA (Z ITAL-ŠTINY) MAĎARSKÝ BOXER					
JEDEN ZE SMYSLŮ				MISTROV-STVÍ EVROPY (ZKR.) DOKONCE		SMŮLA KÓD NORSKA				UKAZOVACÍ ZÁJIMENO 3. DÍL TAJENKY			
MUŽSKÉ JMÉNO						PURPUR POVEL PRO PSA			NEJLEPŠÍ PŘÍTEL ČLOVĚKA KOSMICKÁ SPOLEČNOST USA				
	INIC. KLIMATO-LOGA CÍLKA	BLÍŽE K ZEMĚ OBYVATELÉ ŽIJÍCÍ V ČINĚ			HUDEBNÍ ŽÁNŘ KOLEM				NOSIT ŘÍMSKY 55				
VZDYŤ				OBCHODNÍ AKADEMIE (ZKR.) INIC. BASNIKA KLÁŠTE RECKÉHO			PLAČTIVÝ ČLOVĚK JMÉNO ZPĚVÁKA SHEERANA						
KOČÁR				JEDNÁNÍ ČTVRTÉ PÍSMENO ABECEDY				VESNICE HOKEJOVÝ KLUB (ZKR.)				FRAN- COUZSKÝ ZÁPOR	ŽENSKÉ JMÉNO
	DROBNÁ AMERICKÁ MINCE	PÍSMENO I DOKTOR PŘÍROD- NÍCH VĚD (TITUL)				INIC. ZPĚVÁKA HŮLKY DOMÁCKY UVE			STAROŘE- KOVÉ SNÍŽENÝ TÓN A				
PROSTO- REKÉ					ZNAČKA SUŠENEK CHEM. ZN. KUCHYŇ- SKÉ SOLI	MODEL FORDU POBIDKA			RYBNÍK V JIŽNÍCH ČECHÁCH SATINSKÉHO JMÉNO				
ODLIŠNÍ (SLOVEN- SKY)				TELEVIZNÍ STANICE ZNAČKA AUTOBATE- RII				NORSKÝ ZÁLIV NESNÁZ					
MATEŘSKÁ DOVOLENÁ (ZKR.)			SPISOVÁ ZNAČKA 22.5. SLAVÍ SVÁTEK		PERUÁNSKÉ SIDLO PLATIDLO EVROPSKÉ UNIE				KONČETINA NÁZEV HLÁSKY R			KARETNÍ HRA	KROKOVA DCERA
ZTOPOŘENÍ						ŠTÍHLÝ KOMOLÝ JEHLAN NEKDEJŠÍ RUSKÝ PANOVNÍK							
	OBČANSKÉ HINUTI (ZKR.)	9. DEN MAYSKEHO MĚSICE PŘEDLOŽKA					TÍLKA OVŠEM						
DVOULETÉ OBIJÍ SETĚ NA PODZIM					MĚSTO V PLZEN- SKÉM KRAJI					CARSKÝ VÝNOS			
DOMÁCKY HELENA					ORAZÍTKUJ (ROZKAZ)					NASYCENÍ			

Osmisměrka a sudoku

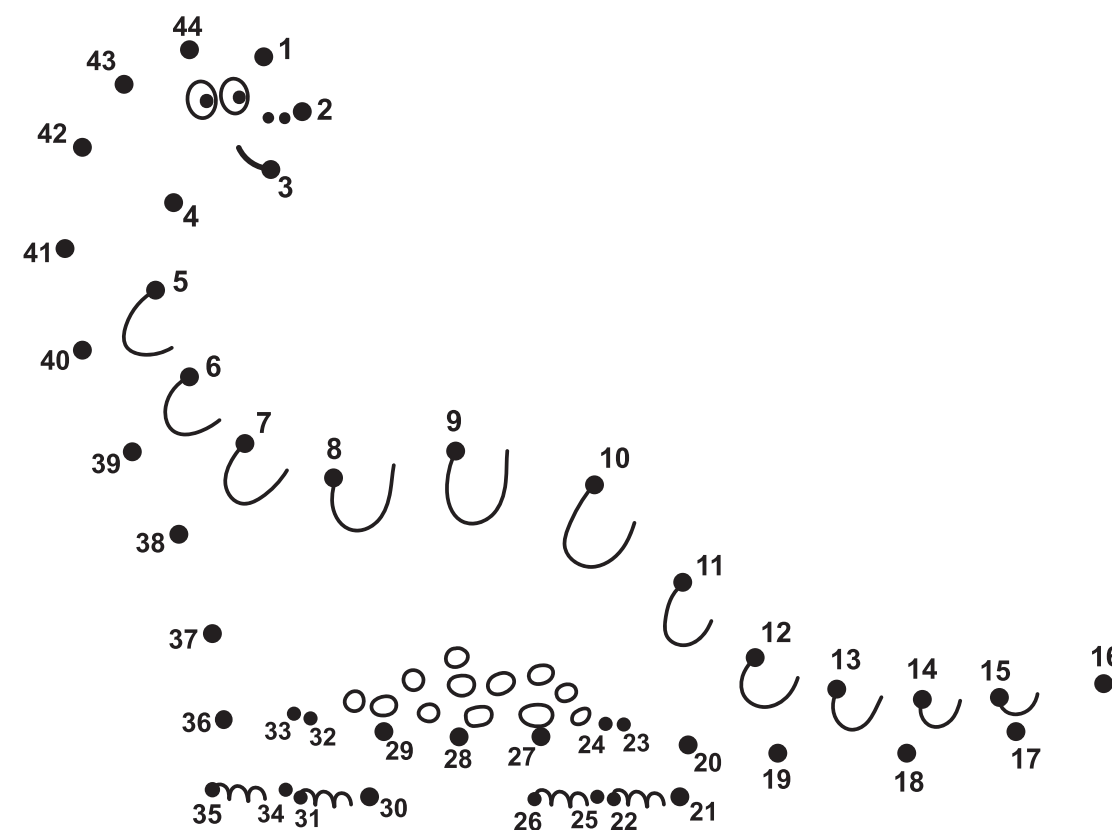
Slova k vyškrtnutí:

ámos, arest, aster, báje, berla, buben, camp, copy, dřevorubec, chaos, idea, imperátor, internáty, jeep, jelen, jiskra, jubileum, kaleidoskop, kemp, krmě, kyty, lego, liba, lože, meta, mrtvice, mysl, nátlaky, obec, objekty, oleát, orat, ořez, persefone, prvouka, puma, ráče, rozvrat, sobi, spisovatelka, šlapat, tály, taroty, tuři, údaj, ústav, vály, vedra, vize, vřeteno, zoofilie, žilka

Ú	V	U	P	R	T	A	Z	G	J	E	A	P	N	A
D	Ř	E	V	O	R	U	B	E	C	I	Ě	M	R	K
A	E	M	P	D	T	V	Ř	C	Ř	P	S	E	U	R
J	T	A	E	K	A	L	E	I	D	O	S	K	O	P
K	E	V	R	T	T	T	I	V	Y	T	Y	K	R	M
I	N	L	S	O	A	C	H	A	T	A	K	P	V	A
M	O	Ú	E	S	Z	T	A	R	V	Z	O	R	Y	C
P	N	Č	F	N	O	L	O	M	O	U	C	E	T	N
E	Á	M	O	S	O	B	J	E	K	T	Y	L	Á	V
R	N	B	N	Ž	F	A	I	A	Ž	A	Y	T	N	A
Á	M	U	E	L	I	B	U	J	I	P	L	H	R	L
T	C	B	J	Z	L	M	Y	S	L	A	S	T	E	R
O	L	E	Á	T	I	R	L	A	K	L	E	G	T	E
R	D	N	B	Í	E	V	Á	Y	A	Š	O	D	N	B
S	P	I	S	O	V	A	T	E	L	K	A	B	I	L

		6		9		2								
				7		2								
	9		5		8			7						
9				3									6	
7	5											1	9	
1				4									5	
	1		3		9			8						
			2		1									
		9		8		1								

Spojovačka pro děti

POMŮŽETE NÁM ZLEPŠOVAT NAŠI AMBULANTNÍ PÉČI?

Přejeme si, abyste byli s péčí v naší nemocnici spokojeni. Chceme se stále zlepšovat, ovšem k tomu potřebujeme znát váš názor.

Budeme rádi, když se o něj s námi podělíte. Stačí vyplnit krátký dotazník pro ambulantní pacienty na webu anketa.fnol.cz.

Předem děkujeme za váš čas a ochotu.

FAKULTNÍ NEMOCNICE®
OLOMOUC